

Módszertani útmutató a nemzeti kisebbségi nyelvek használatáról szóló 184/1999. sz. törvényhez

A Szlovák Köztársaság Kormányhivatala (a továbbiakban „kormányhivatal”) a nemzeti kisebbségi nyelvek használatáról szóló 184/1999. sz. törvény (a továbbiakban „184/1999. sz. törvény”) 7a. § (1) bek. alapján a nemzeti kisebbségi nyelvek használatáról szóló törvény alkalmazására létrehozott szakmai bizottsággal¹ együttműködve a nemzeti kisebbségi nyelvek használatáról szóló 184/1999. sz. törvényhez az alábbi módszertani útmutatót adja ki (a továbbiakban „módszertani útmutató“):

I. cikk

A módszertani útmutató célja és alkalmazási területe

1. A módszertani útmutató célja, hogy összefoglaló tájékoztatást nyújtson és módszertani ajánlásokat tegyen a nemzeti kisebbségi nyelvek használatával kapcsolatban különösen a következő személyek, szervek és testületek számára:

- a) nemzeti kisebbségekhez tartozó szlovák állampolgárságú személyek;
- b) azon területi és helyi államigazgatási szervek, amelyek székhelye olyan községben van, ahol a 184/1999. sz. törvény szerint használják a nemzeti kisebbség nyelvét;
- c) azon helyi önkormányzati szervek, amelyek székhelye olyan községben van, ahol a 184/1999. sz. törvény szerint használják a nemzeti kisebbség nyelvét;
- d) a helyi önkormányzatok által olyan községben létesített jogi személyek, ahol a 184/1999. sz. törvény szerint használják a nemzeti kisebbség nyelvét;
- e) a rendvédelmi és mentőszolgálati testületek olyan községben működő szervezeti egységei, ahol a 184/1999. sz. törvény szerint használják a nemzeti kisebbség nyelvét;
- f) az 513/1991. sz. Kereskedelmi Törvénykönyv 2. § (2) bekezdésének a)-d) pontjai szerinti vállalkozók.

2. A módszertani útmutató a 184/1999.sz. törvény 7a. § (1) bekezdése értelmében gyakorlati tájékoztatóként szolgál a 184/1999. sz. törvény gyakorlati alkalmazása során felmerülő konkrét kérdések megoldásához, a törvény alapján a kormányhivatal szakmai és módszertani segítséget nyújt a közigazgatási szervek, valamint a rendvédelmi és mentőszolgálati testületek szervezeti egységei számára e törvény végrehajtása során.

3. „Szakmai és módszertani segítség“ alatt a kormányhivatal azon tevékenysége értendő, melynek célja a 184/1999. sz. törvény végrehajtásának elősegítése.

4. Ahol e módszertani útmutató szlovák nyelvű változatában hímnemű alak szerepel, azon értelemszerűen nőnemű alakot is kell érteni.

II. cikk

A 184/1999. sz. törvény tárgya és felépítése

1. A 184/1999. sz. törvény tárgya a nemzeti kisebbségi nyelvek használati feltételeinek meghatározása a hivatali érintkezésben és az e törvény által szabályozott területeken.

2. A 184/1999. sz. törvény felépítése a következő:

¹ A nemzeti kisebbségi nyelvek használatáról szóló 184/1999. sz. törvény 7a. § (1) bek. alapján, annak alkalmazására a kormányhivatal által 2012. december 14-én létrehozott szakmai bizottság.

- 1. § (1) bek. – a törvény célja és személyi hatálya;
- 1. § (2) bek. – a nemzeti kisebbség fogalmának meghatározása;
- 2. § - a nemzeti kisebbségi nyelv használata hivatali érintkezésben;
- 3. § (1) és (2) bek. – a nemzeti kisebbségi nyelv használata a közigazgatási szervek tárgyalásán;
- 3. § (3) bek. – a nemzeti kisebbségi nyelv használata a községi krónika vezetése során;
- 3. § (4) bek. – a nemzeti kisebbségi nyelv használata a hivatali ügyintézésben;
- 4. § - nemzeti kisebbségi nyelvű megnevezések;
- 4a. § - helyi népszavazás a község megnevezésének megváltoztatásáról;
- 5. § (1) és (2) bekezdések – a nemzeti kisebbségi nyelv használata a bíróságok előtt folyó eljárásban, az óvodai nevelés, az alapiskolák, a középiskolák és a kultúra területén;
- 5. § (3) bek. – a nemzeti kisebbségi nyelv használata egészségügyi, szociális és gyermekvédelmi intézményekben;
- 5a. § - a nyilvánosság tájékoztatása nemzeti kisebbségi nyelven;
- 5b. § információk terjesztése és befogadása nemzeti kisebbségi nyelven;
- 7. § (1) és (2) bekezdések – a közigazgatási szervek nemzeti kisebbségi nyelvhasználata és kötelezettségei;
- 7. § (3) bek. – az önkormányzati rendőrség nemzeti kisebbségi nyelvhasználata szolgálati érintkezésben;
- 7. § (4) bek. – a nemzeti kisebbségi nyelvhasználata az SZK fegyveres erői, a fegyveres rendvédelmi testületek, más fegyveres testületek, a Tűzoltó- és Műszaki Mentő Szolgálat, valamint az önkormányzati rendőrség tagjaival folytatott kommunikáció során;
- 7a. § - a kormányhivatal hatáskörei a nemzeti kisebbségi nyelvhasználata területén;
- 7b. § - közigazgatási szabálysértések a nemzeti kisebbségi nyelvhasználata területén;
- 7c. § és 7d. § - közös, átmeneti és záró rendelkezések;
- 8. § és 8a. § - hatályon kívül helyező rendelkezések.

III. cikk

A törvény más jogszabályokhoz való viszonya

1. A Szlovák Köztársaság Alkotmánya (a továbbiakban „Alkotmány“) a következőképpen rendelkezik:

- 6. cikk (2) bek.: „Az államnyelvtől eltérő nyelvek használatát a hivatali érintkezésben törvény szabályozza”;
- 34. cikk (1) bek.: „A Szlovák Köztársaságban nemzeti kisebbséget vagy etnikai csoportot alkotó állampolgárok számára garantált a sokrétű fejlődés lehetősége, elsősorban az a jog, hogy a kisebbség vagy csoport más tagjaival együtt fejlesszék saját kultúrájukat, saját anyanyelvükön információkat befogadjanak és átadjanak, nemzetiségi egyesületeket, művelődési és kulturális intézményeket alapítsanak és működtessenek. A részletszabályokat törvény állapítja meg.”
- a 34. cikk (2) bek. a)-c) pontjai szerint „A nemzeti kisebbséghez vagy etnikai csoporthoz tartozó állampolgárok számára az államnyelv elsajátításának jogán kívül törvényben meghatározott módon és feltételek mellett garantált a jog az adott kisebbség vagy csoport nyelvén történő oktatáshoz, az adott kisebbség vagy csoport nyelvének hivatali érintkezésben való használatához, a nemzeti kisebbségeket és etnikai csoportokat érintő ügyek intézésében való részvételhez.”

Az Alkotmány 6. cikk (2) bek. és 34. cikk (1) bek. szerinti törvény alatt a 184/1999. sz. törvényt kell érteni.

2. A nemzeti kisebbségek jogállását és jogait érintő, a Szlovák Köztársaság számára kötelező erejű nemzetközi szerződések közé főként a következők tartoznak:

- Keretegyezmény a Nemzeti Kisebbségek Védelméről (160/1998. sz. külügyminisztériumi közlemény);
- Regionális és Kisebbségi Nyelvek Európai Kartája (588/2001. sz. külügyminisztériumi közlemény) (a továbbiakban „nyelvi karta“);
- Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya (120/1976. sz. külügyminisztériumi rendelet).

3. Az Alkotmány 6. cikk (1) bek. szerint „A Szlovák Köztársaság területén az államnyelv a szlovák nyelv.“ A Szlovák Köztársaság államnyelvének használatát az államnyelvről szóló 270/1995. sz. törvény (a továbbiakban „államnyelvtörvény”) szabályozza. Az államnyelvtörvény 1. § (2) bek. szerint a szlovák nyelv elsőbbséget élvez a Szlovák Köztársaság területén használt más nyelvekkel szemben. Az államnyelv és más nyelvek viszonyát az államnyelvtörvény egyes további rendelkezései szabályozzák.

4. Az államnyelvtörvény 1. § (4) bek. szerint a nemzeti kisebbségek és etnikai csoportok nyelveinek használatát külön jogszabályok szabályozzák², amennyiben e törvény másként nem rendelkezik. Ez azt jelenti, hogy ha az államnyelvtörvény úgy rendelkezik, hogy az adott területen a nemzeti kisebbségi nyelv használatát külön törvény szabályozza, a külön törvény szerint kell eljárni.

5. Az államnyelv és más nyelvek viszonyát az államnyelvtörvény további rendelkezései is szabályozzák, így például az államnyelvtörvény 3. § (2) bek. a) pontja, amely külön jogszabályokra hivatkozik: „Államnyelven hirdetik ki a törvényeket, a kormányrendeleteket és egyéb jogszabályokat – a helyi önkormányzati szervek rendeleteit is ideértve –, adják ki a határozatokat és egyéb közokiratokat; e rendelkezés nem érinti a nemzeti kisebbségi nyelvek és idegen nyelvek külön jogszabály szerinti használatát“.

6. A nemzeti kisebbségi nyelvek használatát további törvények szabályozzák, ezekre az államnyelvtörvény is hivatkozik. E külön jogszabályok áttekintését az 1. sz. táblázat tartalmazza.

² Például:

- a 160/2015. sz. Polgári Perrendtartás 155. § (1) bek.;
- a községek nemzeti kisebbségi nyelvű megjelöléséről szóló 191/1994. sz. törvény (a 184/1999. sz. törvény 2011. július 1-jétől hatályos módosítása megszüntette a községek nemzeti kisebbségi nyelvű megjelöléséről szóló 191/1994. sz. törvényt (ún. táblatörvényt), amely tartalmazta a községek nemzeti kisebbségi nyelvű megnevezésének jegyzékét. A községek nemzeti kisebbségi nyelvű megnevezésének használatát 2011. július 1-jétől a 184/1999. sz. törvény, illetve 2012. január 1-jétől a 534/2011. sz. kormányrendelettel módosított 221/1999. sz. kormányrendelet szabályozza, utóbbi tartalmazza azon községek jegyzékét, amelyekben a nemzeti kisebbségekhez tartozó szlovák állampolgárságú személyek aránya eléri legalább a lakosság 20%-át. A 221/1999. sz. kormányrendelet említett módosítása során az egyes községek nevéhez hozzárendelték a nemzeti kisebbségi nyelvű megnevezést. Ezzel létrejött a községek nemzeti kisebbségi nyelvű megnevezésének új hivatalos jegyzéke);
- a 184/1999. sz. törvény;
- A Szlovák Rádióról és Televízióról szóló 532/2010. sz. törvény 5. § (1) bek. g) pontja; A büntetőeljárásról szóló 301/2005. sz. törvény 2. § (20) bek.;
- Az időszaki kiadványokról és a hírügynökségi tevékenységről szóló 167/2008. sz. törvény (sajtótörvény) 2. § (2) bek.;
- a nevelésről és oktatásról szóló 245/2008. sz. törvény (közoktatási törvény) 11. § (2) bek., 12. § (3) bek. és 18. § (3) bek.

1. sz. táblázat: Az államnyelvtörvény rendelkezései és a külön jogszabályokra való hivatkozások

Az államnyelvtörvény rendelkezése	Terület	Hivatkozás a külön jogszabályra
1. § (4) bek.	A nemzeti kisebbségek és etnikai csoportok nyelvének használata	Például a 184/1999. sz. törvény, a Szlovák Rádióról és Televízióról szóló 532/2010. sz. törvény 5. § (1) bek. g) pontja; a büntetőeljárásról szóló törvény 2. § (20) bek.; a 167/2008. sz. sajtótörvény 2. § (2) bek.; 245/2008. sz. közoktatási törvény 11. § (2) bek., 12. § (3) bek. és 18. § (3) bek.
3. § (1) bek.	Hivatali érintkezés	184/1999. sz. törvény
3. § (2) bek. a) pont	A helyi önkormányzatok jogszabályainak kiadása, határozatok kiadása és más közokiratok kiállítása	Például 184/1999. sz. közoktatási törvény
3. § (2) bek. b) pont	A hivatalos szervek és jogi személyek tárgyalásai	184/1999. sz. törvény 3. § (1) és (2) bek.
3. § (2) bek. c) pont	Hivatali ügyvitel	184/1999. sz. törvény
3. § (2) bek. d) pont	Községi krónika vezetése	184/1999. sz. törvény 3. § (3) bek.
3. § (3) bek.	Információs rendszerek	Például a 24/2007. sz. törvénnyel módosított, cégnyilvántartásról szóló 530/2003. sz. törvény 3. § (6) bek.
3. § (5) bek.	A családi név és utónév használata	a 344/2007. sz. törvénnyel módosított 300/1993. sz. törvény 3. §
3a. §	Földrajzi nevek használata	184/1999. sz. törvény
4. § (1) bek.	Az oktatás és vizsgáztatás nyelve	A rendelkezés nem hivatkozik külön jogszabályra
4. § (3) bek.	Pedagógiai dokumentáció	A 245/2008. sz. törvény 11. § (2) bek. és 12. § (5) bek.
4. § (4) bek.	Tankönyvek és oktatási segédanyagok kiadása és használata	A 245/2008. sz. törvény 13. §,
5. § (1) bek.	Rádiós és televíziós műsorszórás	a műsorszórásról és műsorterjesztésről, valamint a 195/2000. sz. távközlési törvény módosításáról szóló 308/2000. sz. törvény 3. § i) pontja , a Szlovák Rádióról és Televízióról szóló 532/2010.

		<i>sz. törvény 5. § (1) bek. b), g) és m) pontjai, az audiovizuális művek, multimediális művek valamint művészi teljesítményekről készült hangfelvételek nyilvántartásáról, nyilvános terjesztéséről és megőrzéséről szóló 343/2007. sz. törvény (audiovizuális törvény) 17. § (5) bek.</i>
5. § (2) bek.	12 éven aluli kiskorúaknak szóló audiovizuális mű sugárzása	A rendelkezés nem hivatkozik külön jogszabályra
5. § (3) bek.	Műsorszórási engedély	a műsorszórásról és műsorterjesztésről, valamint a 195/2000. sz. távközlési törvény módosításáról szóló 308/2000. sz. törvény 47. §. a 373/2013. sz. törvénnyel módosított, a digitális műsorterjesztésről és digitális átvitelrel nyújtott egyéb tartalomszolgáltatásról szóló 220/2007. sz. törvény (digitális műsorterjesztésről szóló törvény) 27. §
5. § (5) bek.	Időszaki kiadványok, hírügynökségi tevékenység, alkalmi kiadványok	Az időszaki és alkalmi kiadványok kötelezpéldányairól és az audiovizuális művek sokszorosított példányairól szóló 212/1997. sz. törvény 2.§ (8) bek. és a 184/1999. sz. törvény
5. § (6) bek.	A nyilvánosság számára készült kulturális célú alkalmi nyomdatermékek, képtári, múzeumi, könyvtári katalógusok, mozik, színházak, koncertek és egyéb kulturális rendezvények programjai	A rendelkezés nem hivatkozik külön jogszabályra
5. § (7) bek.	Kulturális, valamint nevelési és oktatási célú rendezvények	A rendelkezés nem hivatkozik külön jogszabályra
5. § (8) bek.	Az emlékművek és emléktáblák feliratai	184/1999. sz. törvény 2. § (2) bek.
7. § (2) bek.	Bírósági eljárás, közigazgatási eljárás és a büntetőeljárásban részt	Például a <i>Polgári Perrendtartás 155. § (1) bek.</i> ,

	vevő szervezetek előtt folyó eljárás	az igazságügyi szakértőkről, tolmácsokról és fordítókról szóló 382/2004. sz. törvény, a büntetőeljárásról szóló törvény 2. § (20) bek.
8. § (2) bek.	Munkaviszonyban vagy munkavégzésre irányuló egyéb jogviszonyban írásba foglalt jogügyletek	A rendelkezés nem hivatkozik külön jogszabályra
8. § (3) bek.	Számviteli dokumentáció vezetése, éves beszámoló, műszaki dokumentáció, társulások, egyesületek, politikai pártok, politikai mozgalmak és gazdasági társaságok alapszabályainak készítése	A rendelkezés nem hivatkozik külön jogszabályra
8. § (4) bek.	Az egészségügyi és szociális intézmények személyzetének kommunikációja	184/1999. sz. törvény 2. § (2) bek.
8. § (5) bek.	Kötelmi viszonyokat szabályozó szerződések	A rendelkezés nem hivatkozik külön jogszabályra
8. § (6) bek.	A nyilvánosság tájékoztatására szánt feliratok, reklámok és közlemények	184/1999. sz. törvény 2. § (2) bek.

4. A nemzeti kisebbségi nyelvek hivatali érintkezésben történő használatának szabályait a 184/1999. sz. törvényen kívül a Szlovák Köztársaság számára kötelező erejű nemzetközi szerződésekhez kapcsolódóan további jogszabályok és külön törvények is szabályozzák. A külön törvények és az általuk szabályozott területek összefoglalását a 2. sz. táblázat tartalmazza.

2. sz. táblázat: A külön törvények és az általuk szabályozott területek

Jogszabály és rendelkezés	Terület
A polgári perrendtartásról szóló 160/2015. sz. törvény 155. § (1) és (2) bek.	Polgári peres eljárás
Polgári nemperes eljárásokról szóló 161/2015. sz. törvény 2. § (1) bek.	Polgári peres eljárás
Közigazgatási perrendtartásról szóló 162/2015. sz. törvény 54. § (1) és (2) bek.	Polgári peres eljárás
A Szlovák Rádióról és Televízióról szóló 532/2010. sz. törvény 5. § (1) bek. g) pontja	A Szlovák Rádió és Televízió műsorszórása
A büntetőeljárásról szóló 301/2005. sz. törvény 2. § (20) bek.	Büntetőeljárás
A 167/2008. sz. sajtótörvény 2. § (2) bek.	Időszaki kiadványok
a 245/2008. sz. közoktatási törvény 11. § (2) bek., 12. § (3) bek.	Iskolaügy

és 18. § (3) bek.	
A vallásszabadságról és az egyházak és vallási közösségek jogállásáról szóló 308/1991. sz. törvény 5. § (1) bek. e) pontja	Az egyházak jogállása
A Szlovák Köztársaság Alkotmánybíróságának szervezetéről, az előtte folyó eljárásról és az alkotmánybírák jogállásáról szóló 38/1993. sz. törvény 23. §	A Szlovák Köztársaság Alkotmánybírósága előtt folyó eljárás
Az utónévről és családi névről szóló 300/1993. sz. törvény 2. § (1) bek.	Az utónév és családi név használata
A 154/1994. sz. anyakönyvi törvény 16. §, 19. § (3) és (4) bek.	Az utónév és családi név használata az anyakönyvekben
Az időszaki és alkalmi kiadványok kötelezpéldányairól és az audiovizuális művek sokszorosított példányairól szóló 212/1997. sz. törvény 2. § (8) bek.	Az időszaki és alkalmi kiadványok kötelezpéldányai és az audiovizuális művek sokszorosított példányai
Az információkhoz való szabad hozzáférésről szóló 211/2000. sz. törvény (az információs szabadságról szóló törvény) 6. § (5) bek.	Az információkhoz való szabad hozzáférés
A műsorszórásról és műsorterjesztésről, valamint a 195/2000. sz. távközlési törvény módosításáról szóló 308/2000. sz. törvény 3. § k) pontjának 5. alpontja, 6a. § (1) bek. j) pontjának 5. alpontja, 16. § (3) bek. e) pontja	Nemzeti kisebbségi nyelvű műsorszórás
A választójog gyakorlásának feltételeiről szóló 180/2014. sz. törvény	Választások ³
A közigazgatási eljárásról szóló 71/1967. sz. törvény (közigazgatási rendtartás)	Közigazgatási eljárás

IV. cikk

A 184/1999. sz. törvényben használt alapfogalmak

1. A Szlovák Köztársaság állampolgára

A 184/1999. sz. törvény (1. § (1) bek.) elismeri a nemzeti kisebbséghez tartozó szlovák állampolgárságú személy jogát a nemzeti kisebbségi nyelv használatára⁴.

2. A nemzeti kisebbséghez tartozás

Az Alkotmány 12. cikk (3) bek. szerint mindenkinek joga van ahhoz, hogy szabadon döntsön nemzetiségéről. Tilos e döntés bármiféle befolyásolása, valamint az elnemzetietlenítésre irányuló mindennemű nyomásgyakorlás. Az Alkotmány 33. cikke szerint senkinek nem származhat hátránya abból, hogy valamely nemzeti kisebbséghez vagy etnikai csoporthoz

³ A 180/2014. sz. törvény szabályozza a választójog gyakorlásának feltételeit, valamint a Szlovák Köztársaság Nemzeti Tanácsába történő választás, az európai parlamenti választás, a Szlovák Köztársaság elnökének megválasztása, a Szlovák Köztársaság elnökének visszahívásáról szóló népszavazás és a helyi önkormányzati választások megszervezését, továbbá az alkotmány 93-99. cikkei szerinti népszavazás módját.

⁴ A Szlovák Köztársaság Alkotmányáról szóló 460/1992. sz. törvény 51. cikk (1) bek. és a Szlovák Köztársaság 40/1993. sz. állampolgársági törvénye.

tartozik. A nemzeti kisebbségi nyelv használatának joga feltételezi az állampolgár nemzeti kisebbséghez való tartozását, ugyanakkor mindenkinek joga van ahhoz, hogy szabadon döntsön nemzetiségéről.

3. Nemzeti kisebbségi nyelv

A 184/1999. sz. törvény 1. § (2) bek. szerint e törvény alkalmazásában kisebbségi nyelv alatt a nemzeti kisebbséghez tartozó állampolgárok által a Szlovák Köztársaság területén hagyományosan használt, az államnyelvtől eltérő nyelv kodifikált vagy standard változatát kell érteni; kisebbségi nyelv a bolgár nyelv, a cseh nyelv, a horvát nyelv, a magyar nyelv, a német nyelv, a lengyel nyelv, a roma nyelv, a ruszin nyelv és az ukrán nyelv.

A nemzeti kisebbségi nyelvek felsorolása megegyezik az azon nyilatkozatban szereplő felsorolással, amelyet a Szlovák Köztársaság a Regionális és Kisebbségi Nyelvek Európai Kartáját megerősítő okiratának letétbe helyezésekor tett, és összhangban van az 588/2001. sz. külügyminisztériumi közleményben szereplő nemzetközi dokumentummal. A közleménnyel összhangban a karta 3. cikk (1) bek. szerint „regionális vagy kisebbségi nyelvek” a Szlovák köztársaságban: a bolgár, a cseh, a horvát, a magyar, a német, a lengyel, a roma, a ruszin és az ukrán nyelv⁵. Szlovákia Európa Tanács melletti állandó képvisellete 2015-ben levélben jelezte az Európa Tanács főtitkárának, hogy a nyelvi karta II. része értelmében az orosz nyelvet és a szerb nyelvet is kisebbségi nyelvként ismerte el a Szlovák Köztársaság⁶.

A 221/1999. sz. kormányrendelet azon községek jegyzékéről, amelyekben adott nemzeti kisebbséghez tartozó szlovák állampolgárságú személyek aránya eléri a lakosság legalább 20%-át (a továbbiakban 221/1999. sz. rendelet) az 1991-ben tartott nép- és lakásszámlálás eredményeivel összhangban felsorolja azokat a községeket, amelyek teljesítik ezeket a feltételeket a következő nemzeti kisebbségek vonatkozásában:

- magyar nemzeti kisebbség;
- ukrán nemzeti kisebbség;
- ruszin nemzeti kisebbség;
- roma nemzeti kisebbség;
- német nemzeti kisebbség.

A 184/1999. sz. törvény 2. § (9) bek. értelmében a cseh nyelv használatát az államnyelvtörvény 3. § (4) bek. szabályozza.⁷

⁵ A Regionális és Kisebbségi Nyelvek Európai Kartájának parlament általi elfogadásáról szóló 918/2001. sz. javaslat.

⁶ A szerb nemzeti kisebbség képviselőjének és az orosz nemzeti kisebbség képviselőjének javaslatára a Nemzeti Kisebbségek és Etnikai Csoportok Bizottsága kezdeményezte az orosz és a szerb nyelv kisebbségi nyelvként történő elismerését a Szlovák Köztársaság által a nyelvi karta értelmében, és a kisebbségi kormánybiztosi hivatalon keresztül sikerült érvényt szerezni e kezdeményezésnek. Ezzel kapcsolatban a 618/2015. sz. kormányhatározat feladatul adta a miniszterelnök-helyettesnek és a Szlovák Köztársaság külpolitikáért és európai ügyekért felelős miniszterének, hogy jelentse be az Európa Tanács főtitkárának a nyelvi karta II. része értelmében az orosz nyelv és a szerb nyelv kisebbségi nyelvként történő elismerését a Szlovák Köztársaság által. Az említett határozatnak megfelelően Szlovákia Európa Tanács melletti állandó képvisellete 2015. november 25-én levélben küldte meg az Európa Tanács főtitkárának az erről szóló tájékoztatást. A Szlovák Köztársaság nyilatkozatát az Európa Tanács főtitkárának irodája 2015. november 27-én vette nyilvántartásba. Lásd: <http://www.coe.int/en/web/conventions/search-on-treaties/-/conventions/treaty/148/declarations>.

⁷ „Ha e törvény, külön jogszabály vagy törvényben meghatározott módon kihirdetett nemzetközi szerződés másként nem rendelkezik, a természetes személy és a jogi személy az (1) bekezdés szerinti szervvel való hivatali érintkezésben és az (1) bekezdés szerinti jogi személlyel való hivatali érintkezésben az államnyelvet használja. Az a személy, akinek anyanyelve az államnyelv szempontjából az alapvető érthetőség követelményének megfelel, az (1) bekezdés szerinti szervvel és az (1) bekezdés szerinti jogi személlyel való hivatali érintkezésben használhatja anyanyelvét. A Cseh Köztársaság illetékes szervei által kiadott vagy hitelesített okirat esetében az (1) bekezdés szerinti szervek és jogi személyek kötelesek elfogadni az államnyelv szempontjából az alapvető érthetőség követelményének megfelelő nyelvű okiratot.”

4. Kodifikált nyelv

A 184/1999. sz. törvény alkalmazásában kisebbségi nyelv alatt a nemzeti kisebbséghez tartozó állampolgárok által a Szlovák Köztársaság területén hagyományosan használt, az államnyelvtől eltérő nyelv kodifikált vagy standard változatát kell érteni. A kodifikált nyelv a köznyelvnek kézikönyvekben rögzített és a nyelvhasználók által adott időszakban kötelezőnek elfogadott normája⁸.

A kötelezettek rendszerint a nyelv kodifikált változatát használják.⁹ A nemzeti kisebbséghez tartozó állampolgárok a nemzeti kisebbségi nyelveknek a Szlovák Köztársaságban hagyományosan használt változatát használják. A nem standard kifejezések vagy más (például szlovák) elemek használata a nemzeti kisebbségi nyelvi kommunikációban nem zárja ki, hogy az ilyen kommunikáció kisebbség nyelvű kommunikációnak minősüljön.

5. Standardizált nyelv

A 184/1999. sz. törvényben a kodifikált nyelv mellett a standardizált nyelv fogalma is szerepel. A Szlovák Köztársaságban 184/1999. sz. törvényben szereplő nyelvek közül nem mindegyiknek van kodifikált változata. Ez különösen a roma nyelvre vonatkozik, amelynek standardizált változatát 2008. június 29-én hozták létre Pozsonyban. A standardizálás során a roma közösségért felelős kormánybiztosi hivatal mellett 1999-ben létrejött a Nyitrai Konstantin Filozófus Egyetem Roma Kultúra Tanszéke mellett működő Roma Nyelvi és Irodalmi Koordinációs Tanács, amely fokozatosan, további szakemberek bevonásával a kelet-szlovákiai roma nyelvváltozat alapján elkészítette a roma nyelv standardizált változatát.

A 184/1999. sz. törvénnyel összhangban amennyiben rendelkezésre áll a kisebbségi nyelv standardizált változata, rendszerint ezt a standardizált változatot kell használni.

6. Államnyelv

Az Alkotmány 6. cikk (1) bek. és az államnyelvtörvény 1. § (1) bek. szerint a Szlovák Köztársaság területén az államnyelv a szlovák nyelv. Az államnyelvtörvény 1. § (4) bek. szerint a nemzeti kisebbségek és etnikai csoportok nyelveinek használatát külön jogszabályok szabályozzák, amennyiben e törvény másként nem rendelkezik.

Az államnyelvtörvény 11. § szerint államnyelv alatt a szlovák nyelvnek a 2. § (2) bekezdése szerinti kodifikált változata értendő; ez a rendelkezés nem zárja ki olyan más nyelvű új szakkifejezések, fogalmak vagy új jelenségek nevének használatát, amelyek esetében még nincs állandósult és kodifikált, megfelelő és egyenértékű államnyelvi kifejezés, továbbá a művészeti alkotásokban és a publicisztikában funkcionálisan alkalmazott nem standard nyelvi elemek használatát. Az államnyelvtörvény 2. § (2) bek. szerint az államnyelv kodifikált változatát a szlovakisztikai nyelvészeti szakmai műhelyek és az államnyelvvvel foglalkozó szakemberek kezdeményezésére a Szlovák Köztársaság Kulturális Minisztériuma hagyja jóvá és teszi közzé honlapján.

7. Hivatali érintkezés

Hivatali érintkezésem azon tevékenységek és cselekmények összessége értendő, amelyeket az állami szervek, a helyi önkormányzati szervek, a helyi önkormányzatok által fenntartott jogi személyek, e szervek és jogi személyek alkalmazottai és állami alkalmazottai, valamint az

⁸ Lásd: <http://slovníky.juls.savba.sk>, a „kodifikáció“ fogalmára indított keresések eredményeit nyelvészeti témában.

⁹ Például az anyaországgal rendelkező - azaz a magyar, az ukrán, a német - nemzeti kisebbség nyelvéről van szó, amely nyelveknek van kodifikált változata. A ruszin nyelv szintén rendelkezik kodifikált változattal, mivel 1995. január 27-én Pozsonyban megtörtént a ruszin irodalmi nyelv szlovákiai kodifikálása (Plišková Anna: A ruszin nyelv Szlovákiában: a fejlődés áttekintése és a jelenlegi kihívások. Eperjesi Módszertani-Pedagógiai Központ. 2007. Elérhető itt:

SZK fegyveres erőinek tagjai, a fegyveres rendvédelmi testületek tagjai, más fegyveres testületek és tűzoltóegységek tagjai végeznek hivatali kötelezettségeik teljesítése, a lakosokkal folytatott szóbeli vagy írásbeli kommunikáció és a hivatali ügyintézés során.

A 184/1999. sz. törvény 2. § (3) bek. különbséget tesz a szóbeli hivatali érintkezés és az írásbeli hivatali érintkezés között. Szóbeli érintkezés például a szóbeli beadvány, a szóbeli információkérés, a közigazgatási eljárás keretében tett vallomás. A szóbeli hivatali érintkezés történhet személyesen vagy telefonon. Írásbeli hivatali érintkezés alatt a következők értendők: beadványok, bizonyítékok vagy más okiratok közigazgatási szervekhez történő benyújtása, valamint a közigazgatási szervnek közokirat vagy más dokumentum formájában megvalósuló írásbeli válasza. Írásbeli kommunikáció továbbá a faxon, e-mailben, telefaxon vagy táviratban történő kommunikáció (tekintet nélkül arra, hogy az ilyen beadványt ki kell-e egészíteni írásban vagy szóban jegyzőkönyvbe foglalva).

8. Hivatali ügyvitel

Hivatali ügyvitel alatt az államigazgatási szervek, a helyi önkormányzati szervek és az önkormányzatok által fenntartott jogi személyek hivatali tevékenységéhez kapcsolódó adminisztratív tevékenységek és anyagok összességét kell érteni. A 184/1999. sz. törvény 3. § (4) bek. szerint a hivatali ügyvitel körébe tartoznak különösen a jegyzőkönyvek, határozatok, statisztikák, nyilvántartások, mérlegek, a nyilvánosságnak szánt információk, valamint az egyházak és vallási közösségek nyilvánosságnak szánt dokumentumai az anyakönyv kivételével.

9. Közigazgatási szerv

A 184/1999. sz. törvény az e törvény által meghatározott községekben működő közigazgatási szervek számára a nemzeti kisebbségi nyelvek használata területén kötelezettségeket állapít meg. A 184/1999. sz. törvény 2. § (3) bek. szerint közigazgatási szervek a következők: a területi és helyi államigazgatási szervek, a helyi önkormányzati szervek és a helyi önkormányzati szerv fenntartásában álló jogi személyek. Területi és helyi államigazgatási szervnek minősülnek a külön törvény szerinti államigazgatási tevékenységet végző, de nem központi államigazgatási vagy országos hatáskörű államigazgatási szervek.

A 184/1999. sz. törvény a nemzeti kisebbséghez tartozó szlovák állampolgárságú személyeknek azt a jogát, hogy területi vagy helyi államigazgatási szerv előtt a nemzeti kisebbség nyelvét használhatják, nem az érintett szerv székhelyéhez, hanem a kommunikáció helyszínéhez köti. Amennyiben a kommunikáció helyszíne olyan község, amely szerepel a 221/1999. sz. rendelet jegyzékében, a nemzeti kisebbségi nyelv írásbeli és szóbeli használatához való jog a 184/1999. sz. törvény 2. § (3) bekezdésében foglaltakkal összhangban érvényesíthető, a közigazgatási szerv pedig a kommunikáció címzettjeként szintén köteles a 184/1999. sz. törvény 2. § (3) bek. rendelkezéseivel összhangban eljárni.

A fentiekből következik, hogy ha az államigazgatási szerv szervezeti egysége olyan községben működik, amely szerepel a 221/1999. sz. rendelet jegyzékében, a 184/1999. sz. törvény 2. § (3) bek. szerint közigazgatási szervnek minősül.¹⁰

A belügyminisztérium, a munka-, szociális és családügyi minisztérium, a pénzügyminisztérium, a pénzügyi igazgatóság, az egészségügyi minisztérium, a mezőgazdasági és vidékfejlesztési minisztérium bevonásával megtörtént azon államigazgatási szervek és szervezeti egységek azonosítása, amelyek a hivatali érintkezésben az államnyelv mellett a nemzeti kisebbségi nyelvet is használják. 13 járási hivatal, 16 adóhivatal, 6 vámhivatal, 23 munka-, szociális és családügyi hivatal, 8 regionális állategészségügyi és

¹⁰ Lásd: <http://www.narodnostnemensiny.gov.sk/spravy-a-koncepcne-materialy/> Jelentés a nemzeti kisebbségi nyelvek használatáról a Szlovák Köztársaságban a 2015 -2016 közötti időszakban

élelmszerbiztonsági felügyelőség, 6 regionális közegészségügyi hivatal és 5 állami levéltár tartozik ide (a részletes listát az 1. sz. melléklet tartalmazza).

A 184/1999. sz. törvény 2. § (6) bek. rendelkezéseivel összhangban a 221/1999. sz. rendeletben szereplő községekben a közigazgatási szerv megnevezését az államnyelv mellett nemzeti kisebbségi nyelven is feltüntetik. E törvény 4. § (1) bek. alapján a közigazgatási szervek épületén a községek államnyelvű neve mellett a község nemzeti kisebbségi nyelvű megnevezését is feltüntetik. Az egyes kötelezett közigazgatási szervek megnevezését e módszertani útmutató 1. sz. melléklete tartalmazza. A kisebbségi kormánybiztos weboldalán közzétett terminológiai szótárak néhány közigazgatási szerv nevének fordítását is tartalmazzák.

10. Község

A község a Szlovák Köztársaság önálló helyi önkormányzati és közigazgatási egysége; a területén lakóhellyel rendelkező személyek közössége. A község olyan jogi személy, amely törvényben meghatározott feltételek mellett saját vagyonával és bevételeivel önállóan gazdálkodik¹¹. A kormány rendelettel hoz létre, szüntet meg, választ szét vagy egyesít községeket. Erről csak a község jóváhagyásával és a területileg illetékes megyeszékhelyen működő járási hivatal állásfoglalása alapján lehet dönteni¹².

A Pozsonyról, a Szlovák Köztársaság fővárosáról szóló 377/1990. sz. SZNT-törvény 1a. § (2) bek. és a Kassa városáról szóló 401/1990. sz. SZNT-törvény 2. § (2) bek. szerint meghatározott mértékben községnek minősülnek Pozsony és Kassa városrészei is.

11. A helyi önkormányzati szerv fenntartásában álló jogi személy

A helyi önkormányzati szerv fenntartásában álló jogi személy alatt költségvetési szervezetet és dotációs szervezetet kell érteni. Az óvodai nevelésben, az alapiskolák, a középiskolák és a kultúra területén működő jogi személyek, valamint az egészségügyi, szociális és gyermekvédelmi területen működő jogi személyek kisebbségi nyelvhasználatát a 184/1999. sz. törvény 5. § (2) bek. szerint külön törvények szabályozzák.

12. Vállalkozó természetes személy

Az iparszerű vállalkozásról szóló 455/1991. sz. törvény (iparüzési törvény) 2. § szerint vállalkozásnak minősül az önállóan, saját név alatt, saját felelősségre, haszonszerzés céljából és e törvényben meghatározott feltételek mellett folytatott rendszeres tevékenység. E törvény 5. §-a szerint iparszerű vállalkozást az a természetes személy (vállalkozó természetes személy) folytathat, aki teljesíti az e törvényben meghatározott feltételeket. E törvény céljára szlovák természetes személynek minősül a lakcímmel rendelkező természetes személy, ugyanakkor lakcím alatt a Szlovák Köztársaság területén található lakóhelyet kell érteni.

13. Beadvány

Beadvány alatt az állampolgárnak egy konkrét hivatali ügyben közigazgatási szerv felé irányuló cselekménye értendő. Beadvánnyal indulhat az eljárás, és beadványt folyamatban lévő eljárásban is be lehet nyújtani. A beadvány kellékeit a közigazgatási eljárásról szóló jogszabály¹³ vagy külön törvények határozzák meg.

Például ha a szlovák állampolgár utónév vagy családi név változtatása ügyében indít eljárást, az anyakönyvi törvény szerint kell eljárni. Iparszerű vállalkozás indítása, megszüntetése vagy

¹¹ A községi önkormányzatokról szóló 369/1990. sz. törvény 1. § (1) bek.

¹² A községi önkormányzatokról szóló 369/1990. sz. törvény 2. § (3) bek.

¹³ A közigazgatási eljárásról szóló 71/1967. sz. törvény (közigazgatási rendtartás) 19. §.

szüneteltetése esetén az iparüzési törvénnyel összhangban kell eljárni, az építési engedély iránti kérelem benyújtásakor az építési törvény szerint kell eljárni stb.¹⁴

14. Beadványra adott válasz

A beadványra adott válasz a közigazgatási szerv cselekménye az állampolgárral folytatott kommunikáció során, amely az állampolgár beadványára adott reakció. A beadványra adott válasz alatt nemcsak az ügy elintézésével kapcsolatos választ kell érteni, hanem a közigazgatási szerv minden cselekményét az állampolgárral folytatott kommunikáció során. A beadványra adott válasz lehet szóbeli és írásbeli.

15. Közokirat

A közokirat törvény alapján állami szerv vagy más közhatalmi szerv által saját hatáskörben kiadott olyan irat, amely jogot vagy kötelességet keletkeztet, módosít vagy szüntet meg, vagy tanúsítja ezek keletkezését, módosítását vagy megszűnését, vagy tanúsítja személy vagy dolog azonosságát, állapotát, tulajdonságait vagy képességét vagy jog által védett érdekeit¹⁵, valamint az olyan okirat, amely külön jogszabály alapján közokiratnak minősül¹⁶.

Közokiratnak minősül például a közigazgatási eljárásban kiadott határozat, személyi igazolvány, útlevel, végzettséget igazoló okmány, valamint a közigazgatási szervek által kiadott további hivatalos dokumentumok, például építési engedély, lakcímgigazolás és egyéb igazolások, engedélyek, jogosítványok, állásfoglalások, nyilatkozatok, tanúsítványok, igazolványok, stb.

16. Másodpéldány

A másodpéldány a több példányban készült okirat egyik példánya, ugyanazokat a kellékeket tartalmazza, mint a többi példány és ugyanolyan jogi relevanciával rendelkezik, mint az okirat többi példánya.

17. Hivatalos úrlap

A 184/1999. sz. törvény szerinti hivatalos úrlap közigazgatási szerv által készített olyan dokumentum – kitöltetlen nyomtatvány, blanketta –, amelyen a szükséges adatokat az állampolgár tölti ki. A hivatalos úrlap készülhet központilag, amikor a központi államigazgatási szerv készíti és küldi szét a helyi államigazgatási szerveknek, vagy készítheti közvetlenül a közigazgatási szerv is. A hivatalos úrlap mintáját meghatározhatja jogszabály vagy közvetlenül a közigazgatási szerv is.

18. Az ügyfelek és az eljárás résztvevői

Az eljárás résztvevői az ügyfelek, a résztvevő személyek és más érdekelt felek. Különös esetben ez az eljárás közigazgatási eljárás is lehet. A közigazgatási eljárásról szóló 71/1967. sz. törvény (közigazgatási rendtartás) harmadik szakaszának második része (14-15a. §) értelmében az eljárásban ügyfél az, akinek jogairól, jog által védett érdekeiről vagy kötelezettségeiről folyik az eljárás, vagy akinek a jogait, jog által védett érdekeit vagy kötelezettségeit a döntés közvetlenül érinti; ellenkező bizonyításig az eljárásban ügyfél az is, aki azt állítja, hogy a döntés közvetlenül érinteti jogait, jog által védett érdekeit vagy kötelezettségeit. Ügyfél az is, akit külön törvény ilyen jogállással ruház fel.

¹⁴ Például a 154/1994. sz. anyakönyvi törvény, az iparszerű vállalkozásról szóló 455/1991. sz. törvény (iparüzési törvény), a területrendezésről és az építési rendtartásról szóló 50/1976. sz. törvény (építési törvény)

¹⁵ A 300/2005. sz. Büntető Törvénykönyv 131. § (4) bek.

¹⁶ Például a személyi igazolványokról szóló 224/2006. sz. törvény, az úti okmányokról szóló 647/2007. sz. törvény, a 245/2008. sz. közoktatási törvény.

Résztevő személy az a személy, akinek törvény szerint jogában áll részt venni az eljárásban vagy annak egy részében.

19. A község neve

A község és a községrész saját névvel rendelkezik. A község és a községrész nevét államnyelven tüntetik fel. A község más nyelvű megnevezését a 184/1999. sz. törvény szabályozza. A község nevét a szlovák kormány rendeletben állapítja meg vagy változtatja meg; a község nevét csak a község jóváhagyásával lehet megváltoztatni. Az a község, amely több község egyesítésével jön létre, rendszerint az egyesített községek egyikének nevét viseli. Ha az egyesülésről szóló megállapodásban az egyesítendő községek nem egyeznek meg az új község nevével, a névre a belügyminisztérium tesz javaslatot. Kivételes esetben összetett községnév is adható. A szétválással létrejövő község rendszerint azt a nevet viseli, amelyet községrészként viselt. Ha az új község nem egy korábbi községrész kiválásával jön létre, az új községet az adott területről, jellemző természeti képződményről, jelenségről vagy a község területéhez kötődő történelmi eseményről vagy egy már nem élő jelentős személyiségről nevezik el. A községnek és a községrésznek nem lehet olyan nevet adni, amely hosszú, amely már foglalt, jóerkölcsöt, vallási vagy nemzeti érzést sért, vagy nem illeszkedik az adott terület történelmi fejlődéséhez¹⁷.

A helyi képviselő-testület helyi népszavazást írhat ki a község nevének megváltoztatásáról. A helyi népszavazás eredménye akkor érvényes, ha a népszavazáson a választásra jogosultak több mint fele részt vett, és a döntést a résztvevők által leadott érvényes szavazatok többségével hozták meg¹⁸. Ha a helyi népszavazáson a választók kifejezik egyetértésüket a község nevének megváltoztatásával, a kormány dönthet a község nevének ilyen módosításáról.

20. A község nemzeti kisebbségi nyelvű megnevezése

A község nemzeti kisebbségi nyelvű megnevezését a 184/1999. sz. törvény által meghatározott helyeken és módon használják. E törvény 2. § (2) bek. szerint a községek jegyzékét és azok kisebbségi nyelvű megnevezésének jegyzékét a 221/1999. sz. kormányrendelet állapítja meg, amely tartalmazza azon községek jegyzékét, amelyekben adott nemzeti kisebbséghez tartozó szlovák állampolgárságú személyek aránya eléri a lakosság legalább 20%-át, és amelyet a 2011. december 19-én kelt 534/2011. sz. kormányrendelet módosított. A törvényben meghatározott helyeken a községek nemzeti kisebbségi nyelvű megnevezését a rendeletben meghatározott formában használják.

A 184/1999. sz. törvény a község megnevezésének megváltoztatásáról szóló helyi népszavazást érintő 4a. § rendelkezéseivel összhangban a község lakosai szavazással dönthetnek a 221/1999. sz. rendeletben feltüntetett nemzeti kisebbségi nyelvű megnevezésének megváltoztatásáról.¹⁹

21. Nemzeti kisebbségi nyelvű megnevezést tartalmazó közúti jelzőtáblák

Nemzeti kisebbségi nyelvű megnevezést tartalmazó közúti jelzőtábla alatt a község kezdetét és végét nemzeti kisebbségi nyelven jelző közúti jelzőtábla értendő²⁰. A község kezdetét és végét nemzeti kisebbségi nyelven jelző közúti jelzőtáblákkal kapcsolatos részleteket a közúti közlekedésről szóló törvényhez kiadott 9/2009. sz. belügyminisztériumi végrehajtási rendelet – ezen belül az Útirányjelző táblák című 6. cikk IS 37a sz. és IS 37b sz. jelzőtáblákkal

¹⁷ A községi önkormányzatokról szóló 369/1990. sz. törvény 1a. §

¹⁸ A községi önkormányzatokról szóló 369/1990. sz. törvény 11a. §.

¹⁹ A 184/1999. sz. törvény 4a. § (2) bek. szerint a község megnevezésének megváltoztatásáról szóló helyi népszavazásra a községi önkormányzatokról szóló 369/1990. sz. törvény vonatkozik.

²⁰ A nemzeti kisebbségi nyelvek használatáról szóló 184/1999. sz. törvény 4. § (2) bek.

foglalkozó 45. pontja – szabályozza. E táblák mintáit a hivatkozott rendelet 1. sz. melléklete, I. fejezet, Függőleges közúti jelzések című I. rész tartalmazza.

22. *Standardizált földrajzi nevek*

A 184/1999. sz. törvény 4. § (5) bek. értelmében szakmai publikációkban, a sajtóban és más tömegkommunikációs eszközökben, valamint a közigazgatási szervek hivatali tevékenysége során, amennyiben használják a kisebbségi nyelvet, a standardizált földrajzi nevek mellett fel lehet tüntetni az adott földrajzi objektumok meghonosodott és elterjedt kisebbségi nyelvű megnevezését is.

A geodéziáról és kartográfiaiáról szóló 215/1995. sz. törvény (a továbbiakban „geodéziai és kartográfiai törvény”) 2. § (17) bek. szerint a helynévanyag standardizálásán (egységesítésén) mindazokat az intézkedéseket értjük, amelyek révén a helynevek egységessége és kötelező használata biztosítható. A SZK Geodéziai, Kartográfiai és Kataszteri Hivatala a szlovák helyesírás szabályainak megfelelően, a kulturális minisztérium jóváhagyásával dönt a földrajzi információs rendszer alap adatbázisát alkotó, a Szlovák Köztársaság területén található nem lakott helyek (terepi objektumok) és egyes sajátos lakott helyek nevééről, a Szlovák Köztársaság területén kívül található lakott és nem lakott helyek, egyes sajátos lakott helyek és csillagászati (Földön kívüli) helyek szlovák nevének meghonosodott alakjáról, a nem latin ábécét használó országokban található helyek és egyes sajátos lakott helyek nevének latin betűvel történő átírásáról²¹.

A standardizált földrajzi nevek használata kötelező a kartográfiai művek, szakmai publikációk kiadói számára, a sajtóban és más tömegkommunikációs eszközökben, a közigazgatási szervek hivatali tevékenységében; ugyanez érvényes az idegen nyelvű kartográfiai művek és szakmai publikációk kiadóira és az idegen nyelven megjelenő sajtóra és más tömegkommunikációs eszközökre. A földrajzi objektumok nemzeti kisebbségi nyelvű megnevezésének használatát külön törvény, a 184/1999. sz. törvény szabályozza.²²

23. *A földrajzi objektumok nemzeti kisebbségi nyelvű megnevezései*

A 184/1999. sz. törvény hivatkozott 4. § (5) bekezdésének megfelelően a földrajzi objektum (az SZK területén található nem lakott és egyes sajátos lakott helyek, az SZK területén kívül található lakott és nem lakott helyek, csillagászati helyek) megnevezése alatt meghonosodott és elterjedt kisebbségi nyelvű megnevezéseket kell érteni. A földrajzi objektum nemzeti kisebbségi nyelvű megnevezése nem minősül standardizált (egységesített) földrajzi névnek.

24. *Egészségügyi intézmény, szociális intézmény és gyermekvédelmi intézmény*

Egészségügyi intézmény alatt²³ egészségügyi ellátást és egészségügyi ellátással összefüggő szolgáltatásokat nyújtó létesítményt kell érteni. Az egészségügyi szolgáltatókról, egészségügyi alkalmazottakról, egészségügyi szakmai szervezetekről szóló 578/2004. sz. törvény értelmében egészségügyi intézmények a következők:

- járóbeteg-ellátást nyújtó egészségügyi intézmény;
- fekvőbeteg-ellátást nyújtó egészségügyi intézmény;
- gyógyszertár.

A fenti egészségügyi intézmények típusai a lábjegyzetben található²⁴.

²¹ A geodéziáról és kartográfiaiáról szóló 215/1995. sz. törvény 18. § (1) bek.

²² A geodéziáról és kartográfiaiáról szóló 215/1995. sz. törvény 18. § (7) bek.

²³ Az egészségügyi szolgáltatókról, egészségügyi alkalmazottakról, egészségügyi szakmai szervezetekről szóló 578/2004. sz. törvény 7. § (1) bek.

²⁴ Járóbeteg-ellátást nyújtó egészségügyi intézmények a következők:

Szociális intézmény alatt olyan intézmény értendő, amely biztosítja a természetes személyek számára a szociális szolgáltatásokról szóló 448/2008 sz. törvény szerinti alapvető emberi szükségletek kielégítéséhez szükséges feltételeket²⁵. A hivatkozott törvény szerint a szociális intézmények közé tartoznak a következők:

- krízisintervenciós szociális szolgáltatás;
- gyermekes családok támogatására irányuló szociális szolgáltatás;
- súlyos egészségkárosodás, kedvezőtlen egészségi állapot vagy nyugdíjkorhatár betöltése miatti kedvezőtlen szociális helyzet megoldására irányuló szociális szolgáltatás.

A szociális intézmények konkrét fajtái a lábjegyzetben található²⁶.

A 305/2005. sz. gyermekvédelmi és gyámügyi törvény értelmében gyermekvédelmi intézmény alatt a törvény szerinti intézkedések végrehajtására létrehozott és kialakított környezet értendő. A hivatkozott törvény 71. §-ban foglaltakkal összhangban gyermekvédelmi és gyámügyi feladatokat az államigazgatási szerveken kívül az alábbiak is ellátnak:

- község;
- megye;
- akkreditált szervezet.

25. Szolgálati érintkezés

Szolgálati érintkezés alatt a közigazgatási szervek alkalmazottainak, valamint az SZK fegyveres erői tagjainak, a fegyveres rendvédelmi testületek és más fegyveres testületek

-
- orvosi rendelő 1. általános orvosi rendelő, 2. szakrendelő; 3. orvosi ügyeletek, 3a. felnőtt orvosi ügyelet, 3b. gyermek- és ifjúsági orvosi ügyelet, 3c. speciális fogorvosi ügyelet 4. mentőjármű 4a. rohamkocsi - mentőgépkocsi orvossal, 4b. mentőgépkocsi orvos nélkül, 4c. speciális rohamkocsi - mozgó intenzív egységgel felszerelt speciális mentőgépkocsi szakorvossal 4d. légi mentőjármű, b) egynapos egészségügyi ellátást nyújtó intézmény, c) nappali, kúraszerű ellátást nyújtó részleg, d) rendelőintézet, e) házi ápoló szolgálat, f) diagnosztikai és terápiás központ, g) otthoni hospice ellátás, h) szövetfeldolgozó és tároló egység (szövetbank), i) referencia laboratórium.
 - Fekvőbeteg-ellátást nyújtó egészségügyi intézmények a következők:
 - a) kórház 1. általános kórház, 2. szakkórház, b) gyógyintézet, c) hospice, d) ápolóotthon, e) természetes gyógyfürdő, f) gyógyfürdőkórház, g) orvosbiológiai kutatóintézet.
 - A gyógyszerterápiák tevékenységét a gyógyszerekről és gyógyászati segédeszközökről szóló 362/2011. sz. törvény 20. §-a szabályozza

²⁵ A szociális szolgáltatásokról szóló 448/2008. sz. törvény 2. § (1) bek. c) pont

²⁶ A szociális szolgáltatások fajtái:

- krízisintervenciós szociális szolgáltatások a következők:
 - 1. terepen végzett krízisintervenciós szociális szolgáltatás, 2. intézményekben nyújtott szociális szolgáltatás, melyek a következők: 2.1. alacsonyküszöbű nappali ellátóközpont, 2.2. integrációs központ, 2.3. közösségi központ, 2.4. éjjeli menedékhely, 2.5. hajléktalanok átmeneti szállása, 2.6. félúton-ház – állami gondozásból kikerültek átmeneti otthona, 2.7. krízishelyzetben levők átmeneti otthona, 3. alacsonyküszöbű szociális szolgáltatás gyermekek és családok számára;
- a gyermekes családok támogatására irányuló szociális szolgáltatások, amelyek a következők:
 - 1. a gyermekről való személyes gondoskodást segítő szolgálat, 2. a gyermekről való személyes gondoskodás gyermekek átmeneti otthonában, 3. a családi élet és a munka összehangolását támogató szolgáltatás, 4. a családi élet és a munka összehangolását támogató szolgáltatás 3 éven aluli gyermek ellátását biztosító intézményben – bölcsődei ellátás, 5. koragyermekkori intervenciós szolgáltatás - korai fejlesztés;
- súlyos egészségkárosodás, kedvezőtlen egészségi állapot vagy nyugdíjkorhatár betöltése miatti kedvezőtlen szociális helyzet megoldására irányuló szociális szolgáltatások, amelyek a következők:
 - 1. szociális szolgáltatások személyes gondoskodást igénylő személyek és nyugdíjkorhatárt betöltött személyek részére létesített intézményekben, amelyek a következők: 1.1. támogatott lakhatást nyújtó intézmény, 1.2. idősok otthona, 1.3. gondozóotthon, 1.4. rehabilitációs központ, 1.5. szociális otthon, 1.6. szakosított szociális intézmény, 1.7. nappali ellátást nyújtó intézmény, 2. házi gondozó szolgálat, 3. szociális személyszállítási szolgáltatás, 4. személyi kísérő és felolvasó szolgálat, 5. jeltolmács-szolgáltatás, 6. jeltolmács-szolgáltatás közvetítése, 7. személyi segítő szolgálat közvetítése, 8. segédeszköz-kölcsönzés.

tagjainak, a Tűzoltó- és Műszaki Mentő Szolgálat és az önkormányzati rendőrség tagjainak szolgálati tevékenységével kapcsolatos belső kommunikációját kell érteni. Az államnyelvtörvény 6. § (1) bek. szerint a fegyveres erők, a Rendőrség, a Szlovák Információs Szolgálat, a Nemzetbiztonsági Hivatal, a Büntetés-végrehajtási Testület, a Vasúti Rendőrség, a Tűzoltó- és Műszaki Mentő Szolgálat a szolgálati érintkezésben az államnyelvet használja. Nem minősül szolgálati érintkezésnek a közigazgatási szervek alkalmazottainak, valamint az SZK fegyveres erői tagjainak, a fegyveres rendvédelmi testületek és más fegyveres testületek tagjainak, a Tűzoltó- és Műszaki Mentő Szolgálat és az önkormányzati rendőrség tagjainak az állampolgárokkal folytatott közvetlen kommunikációja.

26. A Szlovák Köztársaság fegyveres erői, fegyveres rendvédelmi testületek, más fegyveres testületek, Tűzoltó- és Műszaki Mentő Szolgálat és önkormányzati rendőrség

Az SZK fegyveres erőiről szóló 321/2002. sz. törvény 2. § (1) bek. szerint Szlovákia békéjének és biztonságának fenntartására, valamint a Szlovák Köztársaság nemzetközi szerződésekből eredő kötelezettségeinek teljesítésére az állam fegyveres erőket hoz létre.

Háború, rendkívüli állapot, szükségállapot és veszélyhelyzet idején az állam biztonságáról szóló 227/2002. sz. törvény 1. § (6) bek. szerint a fegyveres erőket a következők alkotják:

- békeidőszakban hivatásos katonák, rendszeres gyakorlatra és a fegyveres erők feladatainak teljesítésére behívott tartalékos katonák és az önkéntes katonai kiképzésen részt vevő katonák;
- rendkívüli állapot és háború idején hivatásos katonák, rendszeres gyakorlatra és a fegyveres erők feladatainak teljesítésére behívott tartalékos katonák és az önkéntes katonai kiképzésen részt vevő katonák, a rendkívüli szolgálatra behívott tartalékos katonák és azok a rendkívüli szolgálatra behívott regisztrált állampolgárok, akik sorozási eljárás alapján besorozhatók;
- szükségállapot és veszélyhelyzet idején hivatásos katonák, rendszeres gyakorlatra és a fegyveres erők feladatainak teljesítésére behívott katonák, valamint az önkéntes katonai kiképzésen részt vevő katonák és a rendkívüli szolgálatra behívott tartalékos katonák.

Fegyveres rendvédelmi testület jelenleg a Rendőrség és a Büntetés-végrehajtási Testület.

A rendőrségről szóló 171/1993. sz. törvény 1. § (1) bek. szerint a Rendőrség olyan fegyveres rendvédelmi testület, amelynek feladata a belső rend, a biztonság fenntartása, a bűnözés elleni, azon belül annak szervezett és nemzetközi formája elleni küzdelem és az SZK által kötött nemzetközi szerződésekből a Rendőrségre háruló kötelezettségek teljesítése. E törvény 2. § (2) bek. szerint a rendőrség államigazgatási²⁷ és más feladatokat²⁸ is ellát, ha külön jogszabály így rendelkezik.

A Büntetés-végrehajtási Testületről szóló 4/2001. sz. törvény 1. § szerint a Büntetés-végrehajtási Testület olyan fegyveres rendvédelmi testület, amely a következő területeken lát el feladatokat: fogvatartás és a szabadságvesztés végrehajtása, a testület épületeinek és azok környékének, valamint a megfigyelő és elmeógyógyintézeti intézmények épületeinek és azok környékének védelme, továbbá a közrend és a biztonság védelme a bírósági és ügyészségi épületekben.

A törvény 4. § (1) bek. t) pontja szerint a Büntetés-végrehajtási Testület saját hatáskörben államigazgatási és más feladatokat is ellát, ha e törvény vagy más jogszabály így

²⁷ Például a személyi igazolványokról szóló 162/1993. sz. törvény, a lőfegyverekről és lőszerkekről szóló 190/2003. sz. törvény, a külföldiek tartózkodásáról szóló 48/2002. sz. törvény.

²⁸ Például a Büntető Törvénykönyv, a Polgári Perrendtartás, a Polgári nemperes eljárásokról szóló törvény, a Közigazgatási Perrendtartás, a bírósági végrehajtókról és a végrehajtásról szóló 233/1995. sz. törvény (Végrehajtási rendtartás), a csődeljárásról és adósságrendezésről szóló 328/1991. sz. törvény.

rendelkezik.²⁹ A 184/1999. sz. törvény 7. § (4) bek. más fegyveres rendvédelmi testületeket is említ. Más fegyveres rendvédelmi testület a vámügyi államigazgatási szervekről szóló 652/2004. sz. törvény 2. § (3) bek. értelmében a vámhatóság fegyveres állománya.

A Tűzoltó- és Műszaki Mentő Szolgálat egységes szervezettségű testület, amely a Tűzoltó- és Műszaki Mentő Szolgálatról szóló 315/2001. sz. törvényben és külön jogszabályokban szabályozott terjedelemben és feltételek mellett teljesít feladatokat. A Tűzoltó- és Műszaki Mentő Szolgálat a belügyminiszter irányítása alá tartozik³⁰. E törvény 3. § (1) bek. szerint a Tűzoltó- és Műszaki Mentő Szolgálat államigazgatási feladatokat lát el a tűzvédelem területén³¹.

Az önkormányzati rendőrségről szóló 564/1991. sz. törvény 2. § szerint az önkormányzati rendőrség olyan rendvédelmi szerv, amely a községen belül fenntartja a közrendet, környezetvédelmi feladatokat lát el, valamint az önkormányzati rendeletek, a községi képviselő-testületi határozatok és a polgármesteri döntések szerinti feladatokat teljesíti. Az önkormányzati rendőrséget a község önkormányzati rendelettel hozza létre és szünteti meg.

27. Közigazgatási szabálysértés

A 184/1999. sz. törvény alkalmazásában a közigazgatási szabálysértés egyes meghatározott törvényi rendelkezések megsértésével megvalósított jogellenes magatartás. Közigazgatási szabálysértést közigazgatási szerv (a 184/1999. sz. törvény 7b. § (1) bek. a)–d) pontjai szerinti esetekben), jogi személy vagy vállalkozó természetes személy (a 184/1999. sz. törvény 7b. § (2) bek. szerinti esetben) követhet el.

V. cikk **Személyi hatály**

A 184/1999. sz. törvény személyi hatályát az idézett törvény 1. § (1) bek. szabályozza, amely szerint a kisebbségi nyelvet a nemzeti kisebbséghez tartozó szlovák állampolgárságú személy jogosult használni. A kisebbségi nyelvhasználati jog érvényesítésének tehát két feltétele van, a szlovák állampolgárság és a nemzeti kisebbséghez tartozás. A szlovák állampolgárság megszerzésének, elvesztésének és igazolásának feltételeit a Szlovák Köztársaság állampolgárságáról szóló 40/1993. sz. törvény szabályozza. A szlovák állampolgárságról szóló adat például a személyi igazolványban is szerepel. A második feltétel az, hogy az érintett személy nemzeti kisebbséghez tartozzon.

Az Alkotmány 12. cikk (3) bek. rendelkezésével összhangban mindenkinek joga van ahhoz, hogy szabadon döntsön nemzetiségéről. Tilos e döntés bármiféle befolyásolása, valamint az elnemzetietlenítésre irányuló mindennemű nyomásgyakorlás. A közigazgatási szervek a nemzetiséghez tartozást külön nem vizsgálják, de abból a feltételezésből indulnak ki, hogy ha valaki kisebbségi nyelvhasználati jogát szeretné érvényesíteni, azt a személyt nemzeti kisebbséghez tartozónak kell tekinteni. A nemzeti kisebbséghez tartozással kapcsolatos adatot

²⁹ Például a vallásszabadságról és az egyházak és vallási közösségek jogállásáról szóló 308/1991. sz. törvény, az állami vagyon kezeléséről szóló 278/1993. sz. törvény, a tűzvédelemről szóló 314/2001. sz. törvény, a rendőrök és katonák társadalombiztosításáról szóló 328/2002. sz. törvény, a szabadságvesztés végrehajtásáról szóló 475/2005. sz. törvény, a munkafelügyeletről szóló, valamint az illegális munkáról és illegális foglalkoztatásról szóló 82/2005. sz. törvényt módosító 125/2006. sz. törvény, a fogvatartásról szóló 221/2006. sz. törvény.

³⁰ A Tűzoltó- és Műszaki Mentő Szolgálatról szóló 315/2001. sz. törvény 2. §.

³¹ A tűzvédelemről szóló 314/2001. sz. törvény.

a személyes adatok védelméről szóló 122/2013. sz. törvény rendelkezéseinek megfelelően kell kezelni³².

Amennyiben a személy mindkét feltételt teljesíti, használhatja a kisebbségi nyelvet azokban a községekben, amelyekre a 184/1999. sz. törvény területi hatálya kiterjed.

VI. cikk **Területi hatály**

A 184/1999. sz. törvény területi hatályát a 184/1999. sz. törvény 2. § (1) bek., és a 7c. § (1)–(2) bekezdései szabályozzák, ugyanakkor a törvény bizonyos rendelkezései a területi hatály alól kivételt képeznek. A törvény által meghatározott területi hatály nem vonatkozik a 184/1999. sz. törvény alábbi rendelkezéseire:

- 2. § (8) bek.: Abban a községben, amely esetében nem teljesülnek az (1) bekezdésben foglalt feltételek, a nemzeti kisebbséghez tartozó szlovák állampolgárságú személyek a hivatali érintkezésben a szóbeli kommunikáció során használhatják a kisebbségi nyelvet, ha azzal a közigazgatási szerv alkalmazottja és az eljárás résztvevői egyetértenek;
- 4. § (5) bek.: szakmai publikációkban, a sajtóban és más tömegkommunikációs eszközökben, valamint a közigazgatási szervek hivatali tevékenysége során, amennyiben használják a kisebbségi nyelvet, a standardizált földrajzi nevek mellett fel lehet tüntetni az adott földrajzi objektumok meghonosodott és elterjedt kisebbségi nyelvű megnevezését is;
- 4. § (6) bek. második mondat: a nyilvánosság tájékoztatására szánt minden felirat és közlemény, különösen az árusítóhelyeken, sportlétesítményekben, vendéglátóipari egységekben, az utcákon, az utak mellett és felett, a repülőtereken, az autóbusszállomásokon és vasútállomásokon kisebbségi nyelven is közzölhető;
- 4. § (7) bek.: az emlékművek és emléktáblák feliratait az államnyelv mellett kisebbségi nyelven is fel lehet tüntetni;
- 5b. §: A nemzeti kisebbséghez tartozó szlovák állampolgárságú személyeknek joguk van a Szlovák Rádió és Televízió közvetítésével információkat terjeszteni és befogadni kisebbségi nyelven. A regionális és helyi televíziós vagy rádiós műsorszórás kisebbségi nyelveken külön törvényben meghatározott feltételek mellett valósul meg.

A fenti rendelkezések a Szlovák Köztársaság egész területére vonatkoznak.

A 184/1999. sz. törvény többi rendelkezései esetében is érvényesítendő területi hatály alapvető egysége a község. Ez azt jelenti, hogy a törvény érintett rendelkezései azokra a községekre vonatkoznak, amelyek szerepelnek a 221/1999. sz. rendelet jegyzékében.

A 184/1999. sz. törvény 2. § (1) bek. szerint a kisebbségi nyelv hivatali érintkezésben történő használatának feltétele, hogy az egy nemzeti kisebbséghez tartozó, adott községben lakóhellyel rendelkező szlovák állampolgárságú személyek aránya két, egymást követő népszámláláson elérje a község lakosságának legalább 15%-át. Ezt a feltételt a 184/1999. sz.

³² A Szlovák Köztársaság Adatvédelmi Hivatalának 1/2013. sz. módszertani útmutatója a személyes adat fogalmát a következőképpen magyarázza: „Személyes adat nemcsak a tudományos fokozat, az utónév, a családi név, a lakcím és más elérhetőségi adatok, a születési idő, a személyi szám, a magatartással és cselekvéssel kapcsolatos adatok, valamint a biometrikus adatok, hanem ide tartozik a személy tulajdonságairól, körülményeiről vagy más különös ismertetőjegyeiről szóló bármilyen információ, amely jellemzi vagy feltárja egy konkrét természetes személy fizikai, fiziológiai, pszichikai, gazdasági, kulturális vagy társadalmi identitását.”
Elérhető itt: https://dataprotection.gov.sk/uouu/sites/default/files/metodicke_usmernenie_c.1_2013_k_pojmu_osobne_udaje.pdf.

törvény 7c. § (1) bek. rendelkezésével együtt kell érvényesíteni, amely szerint két, egymást követő népszámláláson azokat a népszámlálásokat kell érteni, amelyek eredményeit 2011. július 1. után hirdették ki. Tekintettel arra, hogy a 184/1999. sz. törvény e rendelkezéseinek értelmezése során gyakoriak a félreértések, szükséges megjegyezni a következőket:

A 221/1999. sz. törvény az 1991-es nép- és lakásszámlálás eredményeiből indul ki. A 221/1999. sz. rendeletet a nemzeti kisebbségi nyelvek használatáról szóló 184/1999. sz. törvény 2. § (2) bek. alapján adták ki, amely megállapította azon községek jegyzékét, amelyekben az utolsó népszámlálás szerint a nemzeti kisebbséghez tartozó személyek aránya eléri a község lakosságának legalább 20%-át (tekintettel arra, hogy a törvény ekkor hatályos szövegét 1999-ben fogadták el, az utolsó nép- és lakásszámlálás alatt az 1991-es nép- és lakásszámlálást kell érteni). A 184/1999. sz. törvényt módosító 204/2011. sz. törvény úgy módosította a 2. § (1) és (2) bekezdéseit, hogy a szlovák állampolgárok a kisebbségi nyelvet azokban a községekben jogosultak használni, amelyekben a nemzeti kisebbséghez tartozó, lakóhellyel rendelkező állampolgárok aránya két, egymást követő népszámláláson eléri a község lakosságának legalább 15%-át. Ez a körülmény azonban csak a 2021-es nép- és lakásszámlálás eredményeinek kihirdetése után következik be.

A 184/1999. sz. törvény 7c. § (2) bek. szerint a 2. § (1) bek. rendelkezései nem vonatkoznak azokra a községekre, amelyek szerepelnek a 2. § (2) bek. alapján kiadott, 2011. július 1-jétől érvényes és hatályos kormányrendeletben, ugyanakkor ezek a községek elveszítik kisebbségi nyelvhasználati jogukat, amennyiben a 2011. július 1. utáni egymást követő három népszámlálás eredményei alapján az adott községben lakóhellyel rendelkező, nemzeti kisebbséghez tartozó szlovák állampolgárságú személyek aránya egyszer sem éri el a község lakosságának legalább 15%-át.

A nemzeti kisebbségi nyelvek használatát érintő hatályos jogszabályok értelmében a továbbiakban az új kormányrendelet 2021-es elfogadásáig a 221/1999. sz. kormányrendelet alapján kell eljárni. A fentiekből következően a kisebbségi nyelvhasználati jogok terjedelme az új jogi szabályozás elfogadása előtt nem módosítható.

A 221/1999. sz. rendeletben meghatározott községekben az adott kisebbségi nyelvet a módszertani útmutató V. cikkében meghatározott személyek használhatják, mégpedig annak a nemzeti kisebbségnek a nyelvét, amely az adott községben él, és teljesíti a törvény által megszabott feltételeket. Amennyiben a községben több nemzeti kisebbség is teljesíti ezeket a feltételeket, minden nemzeti kisebbség számára biztosított az anyanyelvhasználat joga.

A jegyzék a községeket nemzeti kisebbségek szerinti bontásban tartalmazza, tehát azon községek szerepelnek benne, amelyekben a magyar, a német, a roma, a ruszin és az ukrán nemzeti kisebbséghez tartozó szlovák állampolgárok aránya eléri a lakosság legalább 20%-át. Annak megítélésakor, hogy az adott községre vonatkoznak-e a 184/1999. sz. törvény területi hatállyal érintett rendelkezései, ellenőrizni kell, hogy szerepel-e a 221/1999. sz. rendeletben közzétett jegyzékben, és ha igen, melyik nemzeti kisebbség vonatkozásában.

VII. cikk **Tárgyi hatály**

A 184/1999. sz. törvény elsősorban a következő területeken szabályozza a nemzeti kisebbségi nyelvek használatát:

- a nemzeti kisebbségi nyelv használata a hivatali érintkezésben;
- a nemzeti kisebbségi nyelv használata a közigazgatási szervek tárgyalásán;
- a nemzeti kisebbségi nyelv használata a községi krónika vezetése során;
- a nemzeti kisebbségi nyelv használata a hivatali ügyintézésben;
- a nemzeti kisebbségi nyelvű megnevezések;
- helyi népszavazás a község megnevezésének megváltoztatásáról;

- a nemzeti kisebbségi nyelv használata a bíróság előtt folyó eljárásban, az óvodai nevelés, az alapiskolák, középiskolák és a kultúra területén (a 184/1999. sz. törvény ebben az esetben külön törvényekre hivatkozik³³);
- a nemzeti kisebbségi nyelv használata az egészségügyi, szociális és gyermekvédelmi intézményekben;
- a nyilvánosság tájékoztatása nemzeti kisebbségi nyelven;
- információk terjesztése és befogadása nemzeti kisebbségi nyelven;
- a közigazgatási szervek nemzeti kisebbségi nyelvhasználata és kötelezettségeik;
- a nemzeti kisebbségi nyelv használata az önkormányzati rendőrség szolgálati érintkezésében;
- a nemzeti kisebbségi nyelv használata az SZK fegyveres erőinek tagjaival, a fegyveres rendvédelmi testületek és más fegyveres testületek tagjaival, a Tűzoltó- és Műszaki Mentő Szolgálat, valamint az önkormányzati rendőrség tagjaival folytatott kommunikáció során;
- a kormányhivatal hatáskörei³⁴ a kisebbségi nyelvhasználat területén;
- közigazgatási szabálysértések a kisebbségi nyelvhasználat területén.

VIII. cikk

Hivatali érintkezés

A hivatali érintkezés fogalmát e módszertani útmutató IV. cikk 7. pontja részletezi. A hivatali érintkezés, amely alatt a kötelezett alanyok tevékenységeinek és cselekményeinek összességét kell érteni, a polgárokkal folytatott kommunikáció során kétféle módon valósulhat meg: szóbeli vagy írásbeli hivatali érintkezésként. A 184/1999. sz. törvény a hivatali érintkezés két formáját különbözteti meg, és azokat eltérő módon szabályozza.

1. Szóbeli hivatali érintkezés

Szóbeli hivatali érintkezés esetén a 184/1999. sz. törvény 2. § (8) bek. szerint a nemzeti kisebbséghez tartozó szlovák állampolgárságú személyek a hivatali érintkezésben a szóbeli kommunikáció során használhatják a kisebbségi nyelvet, ha azzal a közigazgatási szerv alkalmazottja és az eljárás résztvevői egyetértenek. Ez a rendelkezés tizenegy kisebbségi nyelvre vonatkozik³⁵. Ez azt jelenti, hogy a nemzeti kisebbséghez tartozó szlovák állampolgárságú személy a kisebbségi nyelvet hivatali érintkezésben a közigazgatási szerv alkalmazottjának és az eljárás résztvevőinek egyetértése esetén olyan községben is használhatja, amely nem szerepel a 221/1999. sz. rendeletben. A szóbeli beadványra a 184/1999. sz. törvény 2. § (8) bekezdésében meghatározott feltételek vonatkoznak. Ha a

³³ a nemzeti kisebbségi nyelvek használatáról szóló 184/1999. sz. törvény 5. § (1) és (2) bek.

³⁴ Az SZK Kormányhivatala Szervezeti és Működési Szabályzatának 5. cikk (2) bek. e) pont 4. alpontja szerint a nemzeti kisebbségi nyelvek használatáról szóló 184/1999. sz. törvény által előírt feladatok teljesítését a Szolgálati Hivatal főtitkára biztosítja. Az SZK Kormányhivatala Szervezeti és Működési Szabályzatának 23. cikk (2) bek. e) pontja szerint a Szolgálati Hivatal Főtitkársága a nemzeti kisebbségi kormánybiztosi hivatallal együttműködve biztosítja különösen a 184/1999. sz. törvény szerinti beadványok ügyintézését.

Az SZK Kormányhivatala Szervezeti és Működési Szabályzatának 23. cikk (2) bek. f) pontja szerint a Szolgálati Hivatal Főtitkársága a nemzeti kisebbségi kormánybiztosi hivatallal együttműködve szakmai és módszertani segítséget nyújt a közigazgatási szervek, valamint a rendvédelmi és mentőszolgálati testületek szervezeti egységei számára a kisebbségi nyelvhasználati törvény végrehajtása során.

Az SZK Kormányhivatala Szervezeti és Működési Szabályzatának 23. cikk (2) bek. g) pontja szerint a Szolgálati Hivatal Főtitkársága a nemzeti kisebbségi kormánybiztosi hivatallal együttműködve biztosítja, hogy két évente jelentés készüljön a nemzeti kisebbségi nyelvek használatának helyzetéről a Szlovák Köztársaság területén, és a kormányhivatal vezetőjén keresztül gondoskodik annak kormány elé terjesztéséről.

³⁵ A Szlovák Köztársaság területén használt nemzeti kisebbségi nyelvekről részletesebben lásd e módszertani útmutató IV. cikk 3. pontját.

szóbeli beadvány írásbeli beadvánnyal egészül ki, akkor már írásbeli hivatali érintkezésről van szó, amelyre az idézett rendelkezés nem vonatkozik.

A 221/1999. sz. rendeletben szereplő községekben a megfelelő nemzeti kisebbségi nyelv szóbeli és írásbeli hivatali érintkezésben is használható. Az e községekben működő közigazgatási szerv a 184/1999. sz. törvény 7. § (2) bek. szerint köteles a nemzeti kisebbségi nyelv használatának feltételeit megteremteni.

2. Írásbeli hivatali érintkezés

A közigazgatási szerv és az állampolgár közötti írásbeli hivatali érintkezés iránya kétféle lehet: amikor az állampolgár fordul a közigazgatási szervhez, vagy amikor a közigazgatási szerv fordul az állampolgárhoz. Ez azt jelenti, hogy az állampolgár az írásbeli beadványt kérelem vagy előrenyomtatott űrlapok formájában nyújtja be a közigazgatási szervhez, esetleg bizonyítékokat vagy okiratokat nyújt be. Másfelől a közigazgatási szerv is kezdeményezheti az írásbeli hivatali érintkezést azzal, hogy választ, határozatot, közokiratot (például születési, házassági vagy halotti anyakönyvi kivonatot, engedélyeket, jogosítványokat, igazolásokat, állásfoglalásokat, nyilatkozatokat) vagy hivatalos űrlapot küld az állampolgárnak.

A nemzeti kisebbséghez tartozó szlovák állampolgárságú személy a 184/1999. sz. törvény 2. § (3) bek. szerinti feltételek mellett nyújthat be beadványokat, bizonyítékokat és okiratokat. Ezek közé tartozik például az eljárás megindítására irányuló kérelem, a hiánypótlás, a panasz, a kifogás, a fellebbezés és más iratok a levelezést is beleértve. Az ilyen írásos anyagok szövege lehet teljes egészében vagy csak részben kisebbségi nyelvű. A csak részben kisebbségi nyelven írt beadvány is kisebbségi nyelvű beadványnak minősül. Ez azt jelenti, hogy ha az állampolgár az eljárás megindítására irányuló kérelmét a közigazgatási szervnek államnyelven küldte meg, az nem zárja ki azt a lehetőséget, hogy a beadvány mellékletei kisebbségi nyelvűek legyenek és fordítva. Amennyiben a közigazgatási szervhez kisebbségi nyelvű beadvány érkezik, a közigazgatási szerv elkészíti annak államnyelvű fordítását³⁶. Mivel a közigazgatási szerv írásbeli ügyvitele államnyelvű, a nemzeti kisebbségi nyelvű beadványt az irathoz államnyelvű fordításban csatolja. Ha az eredeti beadvány kisebbségi nyelven készült, a közigazgatási szerv az államnyelvű fordítással együtt az eredeti beadványt is elhelyezi.

A közigazgatási szerv megvizsgálja, hogy jogosult-e kisebbségi nyelvű beadványt befogadni (azaz a 184/1999. sz. törvény 2. § (3) bek. szerinti közigazgatási szervnek minősül-e). A kötelezett alany mint közigazgatási szerv meghatározása során nem az adott közigazgatási szerv székhelye, hanem a közigazgatási szerv állampolgárral folytatott kommunikációjának a helye a meghatározó. Amennyiben a közigazgatási szerv székhelye olyan községben van, amely nem szerepel a 221/1999. sz. rendelet jegyzékében, de fiókja, munkavégzési helye, kirendeltsége vagy ügyfélszolgálati irodája a 221/1999. sz. rendelet szerinti községben van, köteles biztosítani a kisebbségi nyelv használatának lehetőségét. Tehát az az állampolgár is jogosult kisebbségi nyelvű választ kapni, aki beadványát a 221/1999. sz. rendelet jegyzékében szereplő községnek mint építési hatóságnak címezi, de az építési hatósági feladatokat olyan közös építésügyi hatóság látja el, amelynek székhelye a 221/1999. sz. rendeletben nem szereplő községben van.

A 184/1999. sz. törvény 2. § (3) bek. rendelkezéseivel összhangban a közigazgatási szerv a kisebbségi nyelven írt beadványra az államnyelv mellett kisebbségi nyelven is válaszol a közokiratok kiállításának kivételével, ugyanakkor ez a kivétel a 2. § (4) és (5) bekezdések szerinti közokiratokat nem érinti. A közigazgatási szerv államnyelven és kisebbségi nyelven is válaszol azokra kérelmekre és beadványokra, amelyek nem a 184/1999. sz. törvény 2. § (4) és (5) bek. szerinti közokiratok (határozat, születési, házassági vagy halotti anyakönyvi kivonat, engedély, jogosítvány, igazolás, állásfoglalás, nyilatkozat) kiállítására irányulnak. Ebben az

³⁶ a Szlovák Köztársaság államnyelvéről szóló 270/1995. sz. törvény 3. § (2) bek. c) pontja.

esetben a 184/1999. sz. kisebbségi nyelvhasználati törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 535/2011. sz. kormányrendelet (a továbbiakban „535/2011. sz. rendelet”) nem írja elő az államnyelvű és a nemzeti kisebbségi nyelvű szöveg grafikus elhelyezését. Ez azt jelenti, hogy a szövegeket különböző módon lehet elrendezni, így például: két oszlopban egy lapon, egymás alatt egy lapon vagy két külön lapon. Nem szükséges, hogy a nemzeti kisebbségi nyelvű szöveg az államnyelvű szöveg hiteles fordítása legyen. A kisebbségi nyelvű szöveget a közigazgatási szerv kisebbségi nyelvet ismerő alkalmazottja is elkészítheti. A kisebbségi nyelvű szövegnek az államnyelvű szöveg pontos megfelelőjének kell lennie, és az államnyelvű válasz minden kellékét tartalmaznia kell. A válaszban feltüntetett neveknek mind az államnyelvi, mind a kisebbségi nyelvű változatban azonosnak kell lenniük az érintett személyek anyakönyvezett nevével. Az utónevek, családi nevek és dátumok használata során figyelembe kell venni a nemzeti kisebbségi nyelvek szabályait.

A városok és községek nevét az államnyelvű szövegben államnyelven kell feltüntetni. A 221/1999. sz. rendeletben szereplő községek és városok megnevezését a nemzeti kisebbségi nyelvű szövegben nemzeti kisebbségi nyelven, a hivatkozott rendelettel összhangban kell feltüntetni. A nemzeti kisebbségi nyelvű szövegben a standardizált földrajzi nevek mellett a 184/1999. sz. törvény 4. § (5) bek. értelmében „fel lehet tüntetni az adott földrajzi objektumok meghonosodott és elterjedt kisebbségi nyelvű megnevezését is”.

A szakterminológia használata során a terminológiai szótárakból ajánlott kiindulni. A kisebbségi kormánybiztos weboldalán a következő terminológiai szótárak érhetők el: szlovák–magyar, szlovák–roma, szlovák–ruszin és szlovák–ukrán³⁷. Az államnyelvű és a kisebbségi nyelvű szövegek közötti tartalmi vagy formai eltérés esetén az államnyelvű szöveg az irányadó.

A 184/1999. sz. törvény 2. § (3) bek. szerint a közigazgatási szerv megteremti a kisebbségi nyelvhasználati jogok érvényesítéséhez szükséges megfelelő feltételeket, miközben meghatározhat kisebbségi nyelvű ügyintézésre fenntartott időt. E rendelkezés alkalmazásában megfelelőnek minősül az, ami nem vezet a nemzeti kisebbséghez tartozó személy 184/1999. sz. törvény 2. § (3) bek. rögzített jogának korlátozásához. Emellett a 184/1999. sz. törvény 7. § (2) bek. szerint az érintett közigazgatási szerv köteles a 184/1999. sz. törvényben és külön törvényekben rögzített feltételeket megteremteni a nemzeti kisebbségi nyelvek használatához.

A közigazgatási szerv a nemzeti kisebbségi nyelvű hivatali érintkezést főként a közigazgatási szerv nemzeti kisebbségi nyelvet ismerő alkalmazottai útján biztosítja.

A 184/1999. sz. törvény 7. § (1) bek. szerint a közigazgatási szerv és alkalmazottai a hivatali érintkezésben kötelesek az államnyelvet használni, valamint az e törvény és külön törvények által meghatározott feltételek mellett a kisebbségi nyelvet is használják. A közigazgatási szerv és alkalmazottai nem kötelesek ismerni az adott kisebbségi nyelvet³⁸. Ha a közigazgatási szervnek nem áll rendelkezésére a kisebbségi nyelvet ismerő alkalmazott, vagy kevés ilyen alkalmazottja van, a közigazgatási szerv a nemzeti kisebbségi nyelvű kommunikációt tolmács- vagy fordítói szolgáltatás igénybevételével biztosíthatja. A nemzeti kisebbségi nyelvből/nyelvre történő tolmácsolás és fordítás költségeit a közigazgatási szerv viseli.

A 184/1999. sz. törvény 2. § (3) bek. szerint a közigazgatási szerv meghatározhat kisebbségi nyelvű ügyintézésre fenntartott időt. Ennek rendszeres ügyfélfogadási időnek kell lennie, amely időben az érintett közigazgatási szerv biztosítja a nemzeti kisebbséghez tartozó szlovák állampolgárok számára a kisebbségi nyelvű szóbeli és írásbeli kommunikációt. Az ügyfélfogadási időt olyan rendszerességgel kell meghatározni, hogy az megfeleljen a nemzeti kisebbséghez tartozó szlovák állampolgárok valódi igényeinek. Az érintetteket megfelelően tájékoztatni kell az ügyfélfogadási időről, amikor nemzeti kisebbségi nyelven

Lásd:

³⁸ A 184/1999. sz. törvény 7. § bővebb kifejtését lásd a módszertani útmutató XXII. cikkében.

kommunikálhatnak az adott közigazgatási szervvel. A nemzeti kisebbségi nyelvű beadványokat a közigazgatási szerv a megadott ügyfélfogadási időn kívül is intézheti.

A nemzeti kisebbségi nyelv hivatali érintkezésben történő használata a külön jogszabályok szerinti eljárási határidőket nem befolyásolja³⁹. Amennyiben a közigazgatási szervnek az államnyelvű válasz mellett nemzeti kisebbségi nyelven is válaszolnia kell, mindkét szöveget együtt kell kiadni a törvényben meghatározott eljárási határidőn belül.

3. A nemzeti kisebbségi nyelv használatának lehetőségéről szóló tájékoztatás

A 184/1999. sz. törvény 2. § (3) bek. szerint a közigazgatási szerv a székhelyén látható helyen tájékoztat a kisebbségi nyelv használatának lehetőségéről. Az 535/2011. sz. rendelet részletesen szabályozza a közigazgatási szerv e kötelezettségét. A hivatkozott kormányrendelet melléklete meghatározza a nemzeti kisebbségi nyelv használatának lehetőségéről szóló tájékoztatás kötelező formáját. Ezt a tájékoztatást az érintett közigazgatási szervnek ki kell töltenie, és székhelyén látható helyen kell elhelyeznie, miközben a tájékoztató nemzeti kisebbségi nyelven történő közzététele is ajánlott. A tájékoztatás államnyelvű, valamint magyar, német, roma, ruszin és ukrán nyelvű mintája elérhető a nemzeti kisebbségi kormánybiztos weboldalán⁴⁰. Az 535/2011. sz. rendelet a nemzeti kisebbségi nyelv használatának lehetőségéről szóló tájékoztatás további formáit is szabályozza, így a közigazgatási szerv székhelyén elhelyezett minden információs rendszer segítségével közzétett tájékoztatást is⁴¹. Információs rendszer lehet például: az eligazító tábla, az alkalmazottak aytajánál elhelyezett névtáblák, valamint az állampolgárok tájékoztatására szolgáló más eszközök.

4. Közigazgatási eljárás során hozott határozat kiadása nemzeti kisebbségi nyelven

A 184/1999. sz. törvény 2. § (4) bek. szerint a közigazgatási szerv közigazgatási eljárás során hozott határozatát az államnyelvű szöveg mellett kisebbségi nyelven is kiadja:

- kérelemre, vagy
- kisebbségi nyelvű beadvány alapján indult eljárás esetén.

A határozat nemzeti kisebbségi nyelvű példányának kiadásához elég, ha a fenti feltételek egyike teljesül. Nem szükséges, hogy a határozat nemzeti kisebbségi nyelvű példánya az államnyelvű határozat hiteles fordítása legyen. A nemzeti kisebbségi nyelvű példányt a közigazgatási szerv nemzeti kisebbségi nyelvet ismerő alkalmazottja is elkészítheti. Ennek az államnyelvű szöveg pontos megfelelőjének kell lennie, és az államnyelvű válasz minden kellékét tartalmaznia kell. Ebben az esetben is ajánlott a kisebbségi kormánybiztos weboldalán közzétett terminológia szótárak használata. A kisebbségi nyelvű példányon az államnyelvi név mellett kötelező feltüntetni az adott község kisebbségi nyelvű megnevezését is, ahol a határozatot kiadták. A kisebbségi nyelvű példányon kisebbségi nyelven feltüntetendő további adatok például:

- a határozatot kiadó közigazgatási szerv neve;
- a közigazgatási szerv felelős alkalmazottainak beosztása;
- dátum és időpont.

³⁹ Például a közigazgatási eljárásról szóló 71/1967. sz. törvény (közigazgatási rendtartás) 49. §.

Minta

⁴¹ A 184/1999. sz. kisebbségi nyelvhasználati törvény egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 535/2011. sz. kormányrendelet 1. § (2) bek.

A hivatali ügyintézés során a közigazgatási szerv államnyelvű hivatali bélyegzőt (középen az állami címerrel), téglalap alakú szövegbélyegzőt, iktatóbélyegzőt és más segédbélyegzőket használ⁴².

A közigazgatási rendtartás 32. § (2) bek. szerint a határozat alapját képezik különösen az ügyfelek beadványai, kérelmei és nyilatkozatai, a bizonyítékok, a becsületbeli nyilatkozatok, a közismert tények, valamint a közigazgatási szerv hivatali tevékenysége során megismert tények. A határozat alapját képező iratok és tények körét és beszerzésük módját a közigazgatási szerv határozza meg. A közigazgatási rendtartás 46. § szerint a határozatnak összhangban kell lennie a törvényekkel és más jogszabályokkal, az arra illetékes szervnek kell kiadnia azt, az ügy megalapozott tényállásából kell kiindulnia, és tartalmaznia kell az előírt kellékeket.

A közigazgatási rendtartás 47. § (1) bek. szerint a határozatnak tartalmaznia kell a rendelkező részt, az indokolást és a jogorvoslati tájékoztatást. Indokolásra nincs szükség, ha a határozat az eljárásban érintett minden ügyfél számára teljes egészében megfelel. A határozat alapjául szolgáló iratok és tények nem képezik a határozat részét.

A közigazgatási rendtartás 1. § (1) bek. szerint a közigazgatási eljárás olyan eljárás, amelyben közigazgatási szervek közigazgatást érintő ügyekben döntenek természetes és jogi személyek jogairól, jog által védett érdekeiről vagy kötelezettségeiről, ha külön jogszabály másként nem rendelkezik. A hivatkozott törvény 1. § (2) bek. szerint közigazgatási szerv alatt az az állami szerv, helyi önkormányzati szerv, kamara, természetes vagy jogi személy értendő, amely közigazgatást érintő ügyben törvényi felhatalmazás alapján dönthet természetes vagy jogi személyek jogairól, jog által védett érdekeiről vagy kötelezettségeiről. A közigazgatási eljáráshoz több külön jogszabály is kapcsolódik: a területrendezésről és az építési rendtartásról szóló 50/1976. sz. törvény (építési törvény), a szabálysértésekről szóló 372/1990. sz. törvény, az iparszerű vállalkozásról szóló 455/1991. sz. törvény (iparüzési törvény), az adóigazgatásról szóló 563/2007. sz. törvény (adóigazgatási rendtartás). A 184/1999. sz. törvény 2. § (4) bek. értelemszerűen a fenti jogszabályok által szabályozott minden eljárásra vonatkozik.

5. Kétnyelvű közokiratok kiadása

Az államnyelvtörvény 3. § (2) bek. a) pontja szerint államnyelven hirdetik ki a törvényeket, a kormányrendeleteket és a jogszabályokat – ideértve a helyi önkormányzati szervek rendeleteit is –, adják ki a határozatokat és egyéb közokiratokat; ez a rendelkezés nem érinti a nemzeti kisebbségi nyelvek és idegen nyelvek külön jogszabály szerinti használatát. A módszertani útmutató alkalmazásában ilyen külön jogszabály a 184/1999. sz. törvény. E törvény 2. § (5) bek. szerint:

- születési anyakönyvi kivonatot;
- házassági anyakönyvi kivonatot;
- halotti anyakönyvi kivonatot;
- engedélyeket;
- jogosítványokat;
- igazolásokat;
- állásfoglalásokat és
- nyilatkozatokat

a 221/1999. sz. rendeletben szereplő községekben kérésre kétnyelvűen, államnyelven és kisebbségi nyelven is kiadnak. Kétség esetén a közokirat államnyelvű szövege az irányadó.

⁴² Az állami szimbólumok használatáról, a közigazgatási szervek épületeinek megnevezéséről és a helyi önkormányzatok szimbólumainak használatáról szóló, a közigazgatási szervek számára készült, 2005. június 30-án kelt 203-2005/06626. sz. belügyminisztériumi ajánlás 5. és 11. cikke.

A többi közokiratot a hatóság az államnyelvtörvény 3. § (2) bek. a) pontja szerint államnyelven adja ki. A közokirat nemzeti kisebbségi nyelven történő kiadását lehet szóban vagy írásban kérni, lehet szó egyszeri kérésről vagy akár egy konkrét közokirat többszöri kisebbségi nyelvű kiadása iránti kérelemről.

A kétnyelvű köziratokat egy dokumentumként adják ki. Az államnyelvű és a kisebbségi nyelvű szöveg elrendezését az 535/2011. sz. rendelet 2. § és 3. § szabályozzák:

- a kétnyelvű születési, házassági és halotti anyakönyvi kivonaton a nemzeti kisebbségi nyelvű szöveget az államnyelvű szöveg alatt vagy után kell feltüntetni. A kisebbségi nyelvű szöveg betűmérete azonos az államnyelvű szöveg betűméretével;
- a kétnyelvű engedélyen, jogosítványon, igazoláson, állásfoglaláson és nyilatkozaton az államnyelvű szöveg az okirat bal oldalán szerepel egy oszlopban, a kisebbségi nyelvű szöveg pedig az okirat jobb oldalán egy másik oszlopban. A kisebbségi nyelvű szöveg betűmérete azonos az államnyelvű szöveg betűméretével.

Nem szükséges, hogy a kisebbségi nyelvű szöveg az államnyelvű szöveg pontos megfelelője legyen. A községek nevének és megnevezésének írásmódjával és a közigazgatási szervek hivatali bélyegzőjének használatával a nemzeti kisebbségi nyelvű köziratokon e módszertani útmutató VIII. cikk 2. és 4. pontja foglalkozik. Nem szükséges, hogy a nemzeti kisebbségi nyelvű szöveg az államnyelvű szöveg hiteles fordítása legyen. Ebben az esetben is ajánlott a kisebbségi kormánybiztos weboldalán közzétett terminológiai szótárak használata.

6. Kétnyelvű hivatalos űrlapok kiadása

A 184/1999. sz. törvény 2. § (7) bek. szerint a 221/1999. sz. rendeletben szereplő községben működő közigazgatási szerv saját hatáskörében kiadott űrlapokat kérésre kétnyelvűen, államnyelven és kisebbségi nyelven is rendelkezésre bocsátja. A hivatalos űrlap nemzeti kisebbségi nyelven történő kiadását ebben az esetben is lehet szóban vagy írásban kérni, lehet szó egyszeri kérésről vagy akár egy konkrét hivatalos űrlap kisebbségi nyelvű kiadása iránti kérelemről.

Ha a hivatalos űrlapot központi államigazgatási szerv készíti (például az űrlapokat a minisztérium készíti el és küldi szét az egyes területi és helyi államigazgatási szervek számára), a központi államigazgatási szerv elkészíti annak kétnyelvű mintáját is.

Amennyiben a hivatalos űrlapot az adott közigazgatási szerv maga biztosítja, a kétnyelvű minták elkészítéséért is felel. A közigazgatási szerv ezzel összefüggésben a 184/1999. sz. törvény 7a. § (1) bek. szerint szakmai és módszertani segítséget kérhet a kormányhivataltól.

Az 535/2011. sz. rendelet 4. §-ával összhangban a kétnyelvű hivatalos űrlapon a nemzeti kisebbségi nyelvű szöveget az államnyelvű szöveg alatt vagy után kell feltüntetni. A kisebbségi nyelvű szöveg betűmérete azonos az államnyelvű szöveg betűméretével.

A kétnyelvű hivatalos űrlapot nemzeti kisebbségi nyelven, államnyelven vagy részben nemzeti kisebbségi nyelven és részben államnyelven lehet kitölteni. A részben kisebbségi nyelven kitöltött hivatalos űrlap kisebbségi nyelvű beadványnak minősül, ez azt jelenti, hogy az ilyen beadványra a közigazgatási szerv a 184/1999. sz. törvényben meghatározott feltételek mellett kisebbségi nyelven is válaszol.

IX. cikk

A közigazgatási szervek tárgyalása

A 184/1999. sz. törvény 3. § (1) bek. szerint a 221/1999. sz. rendeletben szereplő községben működő közigazgatási szerv tárgyalása kisebbségi nyelven is folyhat, ha azzal minden jelenlevő egyetért. A fenti feltételnek megfelelően nemcsak a képviselők és a polgármester, hanem a közigazgatási szerv tárgyalásán részt vevő minden személy egyetértésére szükség van. Ez a feltétel a törvény hivatkozott rendelkezése szerinti községben nem csak az

önkormányzati képviselő-testület tárgyalására, hanem más közigazgatási szervek tárgyalására is érvényes. Amennyiben a közigazgatási szerv tárgyalásán jelen levő személyek egyetértenek a nemzeti kisebbségi nyelv használatával, azt minden résztvevő használhatja az egész tárgyalás során.

A 184/1999. sz. törvény 3. § (2) bek. szerint a 221/1999. sz. rendeletben szereplő községben a képviselő-testület tagjának a képviselő-testület tárgyalásán joga van a kisebbségi nyelvet használni. A tárgyalás többi résztvevője akkor használhatja a kisebbségi nyelvet, ha azzal a község képviselő-testületének minden jelenlevő tagja és a község polgármestere egyetért. A tolmácsolást a község biztosítja, mégpedig a község alkalmazottja vagy tolmács segítségével. A tárgyalás többi résztvevői azok, akik hivatali kötelességükből adódóan vesznek részt a tárgyaláson, különösen a község vagy a város polgármestere és a község főellenőre⁴³.

X. cikk

A hivatali ügyvitelbe tartozó dokumentáció és a községi krónika

A 184/1999. sz. törvény 3. § (4) bek. szerint a 221/1999. sz. rendeletben szereplő községben a hivatali ügyvitelbe tartozó dokumentáció az államnyelv mellett nemzeti kisebbségi nyelven is vezethető. E rendelkezés szerint ide tartoznak különösen a jegyzőkönyvek, határozatok, statisztikák, nyilvántartások, mérlegek, a nyilvánosságnak szánt információk, valamint az egyházak és vallási közösségek nyilvánosságnak szánt dokumentumai az anyakönyv kivételével. A községi önkormányzatokról szóló törvény 13. § (4) bek. e) pontja szerint minden olyan, a község irányításával kapcsolatos ügyben, amelyet a törvény vagy a község statútuma nem utal a helyi képviselő-testület kizárólagos hatáskörébe, tehát a nemzeti kisebbségi nyelv használatának ügyében is ezeken a területeken a polgármester dönt.

A 184/1999. sz. törvény 3. § (3) bek. szerint a 221/1999. sz. rendeletben szereplő községben a községi krónika kisebbségi nyelven is vezethető.

XI. cikk

A nemzeti kisebbségi nyelvű megnevezések

A nemzeti kisebbségi nyelvű megnevezéseket a 184/1999. sz. törvény 4. § szabályozza. A hivatkozott paragrafus (1)-(7) bekezdései szerint a 221/1999. sz. rendeletben szereplő községben:

1. a község államnyelvű neve mellett a község kisebbségi nyelvű megnevezését is feltüntetik, mégpedig **a község kezdetét és végét jelző közúti jelzótáblákon, a közigazgatási szervek épületein vagy a kisebbségi nyelven kiadott határozatokon**, amennyiben az adott megnevezés szerepel a kormányrendeletben;
2. a **község kisebbségi nyelvű megnevezését tartalmazó közúti jelzótáblákat** a községben a község nevét tartalmazó közúti jelzótábla alatt helyezik el, amely mindig államnyelvű. A belügyminisztérium jogszabályban határozza meg a községek kisebbségi nyelvű, tájékoztató jellegű megnevezését tartalmazó közúti jelzótáblát, amely különbözik a község nevét tartalmazó közúti jelzótáblától;
3. a község kisebbségi nyelvű megnevezését a községben a **vasútállomás, autóbusz-állomás, repülőtér és kikötő** megjelölésekor is fel lehet tüntetni. A község kisebbségi nyelvű megnevezését az államnyelvi név alatt azzal azonos vagy kisebb betűtípussal kell feltüntetni;

⁴³A nemzeti kisebbségi nyelv használatáról szóló 184/1999. sz. törvényt módosító 204/2011. sz. törvény I. cikk 5. pontjának indokolása (különös rész)

4. a község saját területén az **utcaneveket és más helyi földrajzi megjelöléseket** az adott kisebbségi nyelven is feltüntetheti;
5. **szakmai publikációkban**, a sajtóban és más tömegkommunikációs eszközökben, valamint a közigazgatási szervek hivatali tevékenysége során, amennyiben használják a kisebbségi nyelvet, a standardizált földrajzi nevek mellett⁴⁴ fel lehet tüntetni az adott földrajzi objektumok meghonosodott és elterjedt kisebbségi nyelvű megnevezését is.

Ad 1–3

A 221/1999. sz. rendeletben szereplő községben a község kezdetét és végét jelző közúti jelzőtáblákon, a közigazgatási eljárás során nemzeti kisebbségi nyelven kiadott határozatokon és a közigazgatási szervek épületein kötelező feltüntetni a község nemzeti kisebbségi nyelvű megnevezését. A 221/1999. sz. rendelet eredeti szövege tartalmazta azon községek jegyzékét, amelyekben a magyar, az ukrán, a ruszin, a roma és a német nemzeti kisebbségekhez tartozó szlovák állampolgárok aránya eléri a lakosság legalább 20%-át. A 2012. január 1-jétől hatályos 534/2011. sz. kormányrendelet ezt a rendeletet kiegészítette a községek nemzeti kisebbségi nyelvű megnevezéseinek jegyzékével. A jegyzék a községek fenti nemzeti kisebbségi nyelvű megnevezésének kötelező alakját tartalmazza. Azon községek megnevezése, amelyekben a roma nemzeti kisebbséghez tartozó szlovák állampolgárok aránya eléri a lakosság legalább 20%-át, megegyezik a községek államnyelvi nevével.

A község kezdetét és végét jelző közúti jelzőtáblák kihelyezése a konkrét útkezelő hatáskörébe tartozik. A közutakról szóló 135/1961. sz. törvény (közutakról szóló törvény) 3d. § (1) – (3) bekezdései szerint (a továbbiakban „közutakról szóló törvény”) az autópályák, az autóutak és az I. rendű utak, a tranzitterületen és községeken áthaladó útszakaszait beleértve, az állam tulajdonát képezik, ha külön jogszabály⁴⁵ másként nem rendelkezik. A II. és III. rendű utak a megyei önkormányzat tulajdonát képezik, ha külön törvény másként nem rendelkezik. A II. és III. rendű utak tranzitterületen és községeken áthaladó útszakaszai az állam tulajdonát képezik. A helyi közutak a községek tulajdonát képezik.

A közutakról szóló törvény 3d. § (5) bek. a)–f) pontjai szerint a közútkezelést a következő szervezetek végzik:

- a) az állami tulajdonú autópályák és közutak jóváhagyott fejlesztési tervében szereplő autópályák, autóutak és közutak esetében – a tranzitterületen áthaladó útszakaszok és koncessziós utak kivételével – a Nemzeti Autópályakezelő Társaság⁴⁶;
- b) az állami tulajdonú közutak esetében - a tranzitterületen áthaladó útszakaszok kivételével – a minisztérium által erre a célra létrehozott jogi személyek⁴⁷;
- c) a megyei önkormányzat tulajdonában álló közutak esetében a megyei önkormányzat, esetleg az általa erre a célra alapított vagy létrehozott jogi személyek;
- d) a község tulajdonában álló, a településen áthaladó útszakaszok, a helyi közutak és a község tulajdonában álló különös rendeltetésű utak esetében – a község, esetleg az általa erre a célra alapított vagy létrehozott jogi személyek;
- e) az állami tulajdonú különös rendeltetésű utak esetében⁴⁸ – azok a jogi személyek, amelyek az utat kizárólag vagy jellemzően használják;

⁴⁴ A geodéziáról és kartográfiáról szóló 215/1995. sz. törvény.

⁴⁵ Például a községi önkormányzatok vagyonáról szóló 138/1991. sz. SZNT-törvény 2. §, a Nemzeti Autópályakezelő Társaságról szóló, valamint a közutakról szóló 135/1961. sz. törvényt (közutakról szóló törvény) módosító 639/2004. sz. törvény

⁴⁶ A Nemzeti Autópályakezelő Társaságról szóló, valamint a közutakról szóló 135/1961. sz. törvényt (közutakról szóló törvény) módosító 639/2004. sz. törvény

⁴⁷ A költségvetési gazdálkodásról szóló 303/1995. sz. törvény 22. §

⁴⁸ Például az állami vállalatokról szóló 111/1990. sz. törvény 6. §

- f) tranzitterületen áthaladó útszakaszok esetében – az illetékes vámhivatalok a közúti hatósággal és a határátkelőhelyhez vezető autópálya vagy közút kezelőjével kötött megállapodást követően.

A fenti közútkezelők kötelesek biztosítani a 221/1999. sz. rendeletben szereplő község nemzeti kisebbségi nyelvű megnevezésének feltüntetését a község kezdetét és végét jelző közúti jelzőtáblákon.

A 221/1999. sz. rendeletben szereplő községekben a 184/1999. sz. törvény 4. § (1) bek. szerint a közigazgatási szervek épületein a **község államnyelvi neve** mellett a **nemzeti kisebbségi nyelvű megnevezést** is feltüntetik. A 184/1999. sz. törvény 2. § (6) bek. szerint a 221/1999. sz. rendeletben szereplő községekben a **közigazgatási szerv megnevezését** az államnyelv mellett nemzeti kisebbségi nyelven is feltüntetik. A 184/1999. sz. törvény 7c. § (4) bek. szerint a törvény 2. § (6) bek. szerinti rendelkezése nem alkalmazandó, ha a közigazgatási szerv nemzeti kisebbségi nyelvű megnevezése megegyezik az államnyelvi névvel.

A 221/1999. sz. rendeletben szereplő községekben a 184/1999. sz. törvény 4. § (1) bek. szerint a nemzeti kisebbségi nyelven kiadott határozatokon a község államnyelvű neve mellett a község nemzeti kisebbségi nyelvű megnevezését is feltüntetik⁴⁹.

A 184/1999. sz. törvény szerint a község nemzeti kisebbségi nyelvű megnevezését a vasútállomás, autóbusz-állomás, repülőtér és kikötő megjelölésekor is fel lehet tüntetni. A 184/1999. sz. törvény 7c. § (4) bek. szerint a törvény 4. § (1)–(3) bekezdéseinek rendelkezései nem alkalmazandók, ha a község nemzeti kisebbségi nyelvű megnevezése megegyezik az államnyelvi névvel.

Ad 4

A községi önkormányzatokról szóló 369/1990. sz. törvény (a továbbiakban „községi önkormányzatokról szóló törvény”) 2b. § (1)–(5) bekezdései szerint:

1. a község rendelettel határozza meg és módosítja az utcák és más közterületek nevét;
2. abban a községben, ahol több utca vagy egyéb közterület található, minden utca vagy más közterület saját névvel rendelkezik;
3. az utcák és egyéb közterületek nevének meghatározásánál figyelembe veszik az adott község történelmét, nem élő, jelentős személyiségeit, tárgyait stb. Nem lehet olyan nevet adni, amely élő személyekre utal, hosszú, amely már foglalt, jó erkölcsöt, vallási vagy nemzeti érzést sért, nyelviileg helytelen vagy nem illeszkedik az adott község történelméhez;
4. a 221/1999. sz. rendeletben szereplő községekben az utcák és egyéb közterületek nemzeti kisebbségi nyelvű megnevezését a 184/1999. sz. törvény szabályozza;
5. az utcák és egyéb közterületek névvel való megjelölését a község saját költségére biztosítja.

A 184/1999. sz. törvény 4. § (4) bek. szerint a 221/1999. sz. rendeletben szereplő község saját területén az utcaneveket és más helyi földrajzi megjelöléseket (például helyi épületek, történelmi emlékek, folyók, parkok, erdők megjelölését stb.) az adott kisebbségi nyelven is feltüntetheti. A jogszabályok megkülönböztetik az *utca nevet*, amely államnyelvű és amelyre a községi önkormányzatokról szóló törvény vonatkozik, valamint az *utca nemzeti kisebbségi nyelvű megnevezését*, amelyet a 184/1999. sz. törvény szabályoz.

Az utcák megjelölését az utcák és más közterületek megjelölésének és az épületek számozásának részletszabályait a (községi önkormányzatokról szóló törvény 27a. § (1) bek. alapján kiadott) 31/2003. sz. belügyminisztériumi rendelet tartalmazza. Az utcák nemzeti kisebbségi nyelvű megjelölését és más helyi földrajzi nemzeti kisebbségi nyelvű

⁴⁹ A közigazgatási eljárásban nemzeti kisebbségi nyelven kiadott határozatokkal kapcsolatos részletesebb információk e módszertani útmutató VIII. cikk 4. pontjában található.

megjelöléseket a belügyminisztériumi rendelet 3. § (3) bek. szabályozza, amely szerint az utcák nemzeti kisebbség nyelvű megnevezése rendszerint ugyanazon a tájékoztató táblán szerepel az államnyelvi utcanév alatt; ugyanez vonatkozik az utcák további tájékoztató adatokkal való nemzeti kisebbségi nyelvű megjelölésére is. Az utca nemzeti kisebbségi nyelvű megnevezéséről és más nemzeti kisebbségi nyelvű földrajzi megjelölésekről a község dönt. Az erről szóló döntéshozatalról a községi önkormányzatokról szóló törvény 11. § (4) bek., amely felsorolja azokat a területeket, amelyekben a községi képviselő-testület dönt, kimondottan nem rendelkezik. Az adott ügyben történő döntéshozatalt azonban a községi képviselő-testület fenntarthatja magának a statútumában.

Ad 5

A földrajzi objektumok meghonosodott és elterjedt kisebbségi nyelvű megnevezéseinek használata kapcsán a 184/1999. sz. törvény utalást tesz a geodéziai és kartográfiai törvény 18. §-ra. E rendelkezések megtalálhatók e módszertani útmutató IV. rész 22. pontjában, amely részletesebben foglalkozik a standardizált földrajzi nevekkal.

A 184/1999. sz. törvény e területet szabályozó rendelkezése utalást tesz a geodéziai és kartográfiai törvényre, és egyben a geodéziai és kartográfiai törvény e területet szabályozó rendelkezése is utal a 184/1999. sz. törvényre. E törvényi rendelkezések alapján a standardizált földrajzi nevek területét értelemszerűen a geodéziai és kartográfiai törvény szabályozza, míg a földrajzi objektumok meghonosodott és elterjedt kisebbségi nyelvű megnevezéseit a 184/1999. sz. törvény szabályozza.

A földrajzi objektumok meghonosodott és elterjedt kisebbségi nyelvű megnevezései a 184/1999. sz. törvény 4. § (5) bek. szerint a következő speciális területeken tüntethetők fel: szakmai publikációk, sajtó, más tömegkommunikációs eszközök és a közigazgatási szervek hivatali tevékenysége.

Ezzel összefüggésben meg kell jegyezni, hogy a közoktatási törvény 13. § (2) bek. a)–c) pontjai szerint a nemzeti kisebbséghez és etnikai csoportokhoz tartozó gyermekeknek és tanulóknak a törvény 12. § (3) bek. szerinti anyanyelvi oktatáshoz való jogával összhangban, a nemzeti kisebbségi nyelven kiadott tankönyvekben, oktatási segédanyagokban és munkafüzetekben a földrajzi neveket a következő módon kell feltüntetni:

- a) a meghonosodott és elterjedt kisebbségi nyelvű földrajzi neveket két nyelven, mégpedig először az adott nemzeti kisebbség nyelvén, ezt követően zárójelben vagy törtvonallal elválasztva államnyelven úgy, ahogy azt a 2002 és 2006 között jóváhagyott tankönyvekben használták;
- b) a kartográfiai kiadványokban államnyelven;
- c) a tankönyv végén szótár formájában összefoglalva nemzeti kisebbségi nyelven és államnyelven.

XII. cikk

Az életet, egészséget, biztonságot vagy vagyont fenyegető veszélyre figyelmeztető információk

A 184/1999. sz. törvény 4. § (6) bek. első mondatával összhangban a 221/1999. sz. rendeletben szereplő községben a szlovák állampolgárok életét, egészségét, biztonságát vagy vagyont fenyegető veszélyre figyelmeztető információkat a nyilvánosság számára elérhető helyeken az államnyelv mellett nemzeti kisebbségi nyelven is közlik. Ez a törvényi kötelezettség minden alanyra, tehát minden jogi és természetes személyre vonatkozik, és az e rendelkezés szerinti, a nyilvánosság számára elérhető helynek minősül a 221/1999. sz. rendeletben szereplő község területén található minden közterület, így például: az utcák, terek,

a közigazgatási szervek épületei, üzletek, éttermek, sportpályák, parkok és az ilyen község külterületén található közterületek is.

Az államnyelvtörvény 8. § (6) bek. szerint államnyelvűek a főként az árusítóhelyeken, sportlétesítményekben, vendéglátóipari egységekben, az utcákon, az utak mellett és felett, a repülőtereken, az autóbusz-állomásokon és vasútállomásokon, valamint a tömegközlekedési eszközökön elhelyezett, a nyilvánosság tájékoztatására szánt feliratok, reklámok és közlemények. A 221/1999. sz. rendeletben szereplő községekben a nyilvánosság tájékoztatására szánt, nemzeti kisebbségi nyelven és államnyelven közzétett feliratokban, közleményekben és a reklámokban a szövegek sorrendje nincs meghatározva. A szlovák állampolgárok életét, egészségét, biztonságát vagy vagyonát fenyegető veszélyre figyelmeztető információk betűméretét, színét és típusát jogszabály külön nem szabályozza.

Amennyiben a szlovák állampolgárok életét, egészségét, biztonságát vagy vagyonát fenyegető veszélyre figyelmeztető információ mintáját központi államigazgatási szerv készíti el, akkor el kell készítenie a mintát az egyes nemzeti kisebbségek nyelvén is. Amennyiben az ilyen információ mintáját törvény vagy más alacsonyabb szintű jogszabály szabályozza, annak tartalmaznia kell a mintát az egyes nemzeti kisebbségek nyelvén is.

Amennyiben az ilyen információ mintáját a közigazgatási szerv maga biztosítja, a minta nemzeti kisebbségi nyelvű elkészítéséért is felelős. A közigazgatási szerv ezzel összefüggésben a 184/1999. sz. törvény 7a. § (1) bek. szerint szakmai és módszertani segítséget kérhet a kormányhivataltól.

XIII. cikk

A nyilvánosság nemzeti kisebbségi nyelvű tájékoztatására szolgáló feliratok és közlemények

A 184/1999. sz. törvény 4. § (6) bek. második mondatával összhangban a nyilvánosság tájékoztatására szánt minden felirat és közlemény, különösen az árusítóhelyeken, sportlétesítményekben, vendéglátóipari egységekben, az utcákon, az utak mellett és felett, a repülőtereken, az autóbusz-állomásokon és vasútállomásokon kisebbségi nyelven is közölhető. Erre a rendelkezésre a 221/1999. sz. rendeletben szereplő községekre korlátozódó területi hatály nem vonatkozik. A szóban forgó feliratokra és közleményekre ugyancsak az államnyelvtörvény 8. § (6) bek. vonatkozik, melynek szövege a XII. cikkben található. Ugyancsak érvényes, hogy a nyilvánosság tájékoztatására szánt nemzeti kisebbségi nyelvű feliratok és közlemények betűméretét, színét és típusát jogszabály külön nem szabályozza. A fenti rendelkezés utolsó mondata szerint a 184/1999. sz. törvény szerinti községekben, ahol a hivatalos érintkezésben a nemzeti kisebbségi nyelvet használják, a nyilvánosság tájékoztatására szánt államnyelvű és nemzeti kisebbségi nyelvű feliratokon, közleményeken, valamint a reklámokban a szövegek sorrendje nincs meghatározva. Ez azt jelenti, hogy a 221/1999. sz. rendeletben szereplő községekben a nemzeti kisebbségi nyelvű szöveg az első helyen is szerepelhet.

Az államnyelvtörvény 8. § (7) bek. szerint a (6) bek. szerinti kötelezettség nem vonatkozik kereskedelmi névre, védjegyre, a Szlovák Köztársaságnak vagy az Európai Unió más tagállamának vagy az Európai Gazdasági Térségről szóló Egyezmény szerződő államának hatályos törvényei szerint bejegyzett vagy nyilvántartásba vett intézménynévre. Ez a kötelezettség nem vonatkozik továbbá a nyilvánosság tájékoztatására szánt felirat, reklám és közlemény részét képező utónévre és családi névre, valamint egyes általánosan használt idegen nyelvű kifejezésekre, amelyek reklámszövegben rendszerint a kereskedelmi névvel együtt fordulnak elő, és amelyek a legszélesebb nyilvánosság számára ismertek és a reklám részét képezik.

XIV. cikk

Az emlékművek és emléktáblák nemzeti kisebbségi nyelvű feliratai

A 184/1999. sz. törvény 4. § (7) bek. szerint az emlékműveken és az emléktáblákon a feliratokat az államnyelv mellett nemzeti kisebbségi nyelven is fel lehet tüntetni. Nem minősül emlékműnek a sírkő, a fejfa és a sírtábla. A hivatkozott rendelkezés utal az államnyelvtörvényre, amelynek 5. § (8) bek. úgy rendelkezik, hogy az emlékművek és emléktáblák feliratait államnyelven tüntetik fel. Ha más nyelvű szöveget is tartalmaznak, az csak az államnyelvű szöveg után következhet, és tartalmilag azzal azonosnak kell lennie. A más nyelvű szöveg az államnyelvű szöveggel azonos vagy kisebb betűméretű. Az építető a kulturális minisztériumtól kötelező érvényű állásfoglalást kérhet arra vonatkozóan, hogy az emlékművön, emléktáblán szereplő felirat összhangban van-e ezzel a törvénnyel. Ez a rendelkezés nem vonatkozik a külön jogszabály szerinti védelem alatt álló emlékműveken és emléktáblákon található történelmi feliratokra⁵⁰. A 221/1999. sz. rendeletben szereplő községekben a nemzeti kisebbségi nyelvű és államnyelvű szöveget is tartalmazó emlékművek és emléktáblák esetében a szövegek sorrendje nincs meghatározva.

XV. cikk

Nemzeti kisebbségi nyelvű jogszabályok

A 184/1999. sz. törvény 4. § (8) bek. első mondata szerint a 221/1999. sz. rendeletben szereplő községben a közigazgatási szerv saját hatáskörében kérelemre az államnyelv mellett nemzeti kisebbségi nyelven is biztosítja a jogszabályokról szóló tájékoztatást. A szóban forgó rendelkezés utal az államnyelvtörvényre, amelynek 3. § (2) bek. a) pontja szerint államnyelven hirdetik ki a törvényeket, a kormányrendeleteket és a jogszabályokat – ideértve a helyi önkormányzati szervek rendeleteit is –, adják ki a határozatokat és egyéb közokiratokat; ez nem érinti a nemzeti kisebbségi nyelvek és idegen nyelvek 184/1999. sz. törvény és a közoktatási törvény szerinti használatát.

A jogszabályokról szóló nemzeti kisebbségi nyelvű tájékoztatás iránti kérés lehet szóbeli vagy írásbeli. Az ilyen kérésre adott válasz is lehet szóbeli és írásbeli a szlovák állampolgár konkrét kérelmétől függően. A tájékoztatás megvalósulhat a jogszabály szövegének átadásával vagy a jogszabályban előírt szükséges ügymenet magyarázatával.

A 184/1999. sz. törvény 4. § (8) bek. második mondata szerint a 221/1999. sz. rendeletben szereplő község saját hatáskörében kiadott rendeleteit az államnyelvű szöveg mellett kisebbségi nyelven is kiadhatja; ilyen esetben az államnyelvű szöveg az irányadó.

XVI. cikk

Helyi népszavazás a község megnevezésének megváltoztatásáról

A 184/1999. sz. törvény 4a. § (1) és (2) bek. szerint a 221/1999. sz. rendeletben szereplő község lakosai szavazással dönthetnek a község kormányrendeletben meghatározott kisebbségi nyelvű megnevezésének megváltoztatásáról. A község kisebbségi nyelvű megnevezésének megváltoztatásáról szóló helyi népszavazásra a községi önkormányzatokról szóló törvény 11a. § (1) bek. d) pontja vonatkozik, amely szerint a községi képviselő-testület helyi népszavazást ír ki, ha a község megnevezésének megváltoztatásáról van szó. A község megnevezésének megváltoztatásáról szóló helyi népszavazás részleteit lásd a módszertani útmutató IV. cikk 19. és 20. pontjában.

⁵⁰ A 479/2005. sz. törvénnyel módosított, műemlékvédelemről szóló 49/2002. sz. törvény.

XVII. cikk

A nemzeti kisebbségi nyelv használata a bíróságok előtt folyó eljárásban és más területeken

A 184/1999. sz. törvény 5. § (1) bek. szerint a kisebbségi nyelv használatának jogát bíróságok előtti eljárásban és más területeken külön törvények is szabályozzák. A rendelkezés a külön törvényekre tett utalásában a következőket sorolja fel: Keretegyezmény a Nemzeti Kisebbségek Védelméről (160/1998. sz. külügyminisztériumi közlemény), Regionális és Kisebbségi Nyelvek Európai Kartája (588/2001. sz. külügyminisztériumi közlemény), Polgári Perrendtartás 18. §⁵¹, büntetőeljárásról szóló törvény 2. §, a vallásszabadságról, valamint az egyházak és vallási közösségek jogállásáról szóló 308/1991. sz. törvény 5. § (1) bek. e) pontja, a Szlovák Köztársaság Alkotmánybíróságának szervezetéről, az előtte folyó eljárásról és az alkotmánybírák jogállásáról szóló 38/1993. sz. törvény 23. §, az utónévről és a családi névről szóló 300/1993. sz. törvény 2. § (1) bek., az anyakönyvekről szóló 154/1994. sz. törvény 16. §, 19. § (3) és (4) bekezdései, az időszakos és alkalmi kiadványok kötelempéldányairól és az audiovizuális művek sokszorosított példányairól szóló 212/1997. sz. törvény 2. § (8) bek., az információkhoz való szabad hozzáférésekről szóló 211/2000. sz. törvény (az információszabadságról szóló törvény) 6. § (5) bek., a Szlovák Rádióról és Televízióról szóló 532/2010. sz. törvény 5. § (1) bek. g) pontja.

A nemzeti kisebbségi nyelv bíróság előtt folyó eljárásokban történő használatával összefüggésben fontos megjegyezni, hogy a polgári perrendtartásról szóló 99/1963. sz. törvényt megszüntette a polgári perrendtartásról szóló 160/2015. sz. törvény. Az új polgári perrendtartásról szóló törvény 155. § (1) és (2) bekezdései szerint mindenki jogosult az anyanyelvét vagy az általa ismert nyelvet használni a bíróság előtt folyó eljárásban. A bíróság köteles a felek számára biztosítani, hogy azonos módon tudják jogaikat érvényesíteni. Az ügy jellegét és körülményeit figyelembe véve a bíróság tolmácsot rendel ki. Az állam viseli annak költségét, hogy a fél az eljárásban az anyanyelvét vagy az általa ismert nyelvet használhassa.

XVIII. cikk

Az óvodai nevelés, az alapiskolák, a középiskolák és a kultúra területe

A 184/1999. sz. törvény 5. § (2) bek. szerint a 2. § (1) bek.⁵² az óvodai nevelés, az alapiskolák, a középiskolák és a kultúra területére nem vonatkozik. A nemzeti kisebbségi nyelv e területeken való használatát külön törvények szabályozzák. A rendelkezés a külön törvényekre tett utalásában például az állami oktatásigazgatásról és az iskolai önkormányzatiságról szóló 596/2003 sz. törvényre és a közoktatási törvényre hivatkozik.

XIX. cikk

Egészségügyi és szociális terület

A 184/1999. sz. törvény 5. § (3) bek. szerint a nemzeti kisebbséghez tartozó szlovák állampolgárságú személy a 221/1999 sz. rendeletben szereplő községben az egészségügyi intézmények, szociális intézmények vagy gyermekvédelmi intézmények személyzetével folytatott kommunikáció során használhatja a kisebbségi nyelvet. Az előző mondat szerinti

⁵¹ A polgári perrendtartásról szóló 99/1963. sz. törvényt megszüntette a polgári perrendtartásról szóló 160/2015. sz. törvény.

⁵² Ha egy nemzeti kisebbséghez tartozó, adott községben lakóhellyel rendelkező szlovák állampolgárságú személyek aránya két, egymást követő népszámláláson eléri a község lakosságának legalább 15%-át, e községben a hivatali érintkezés során joguk van a kisebbségi nyelvet használni.

egészségügyi, szociális és gyermekvédelmi intézmény lehetővé teszi a nemzeti kisebbségi nyelv e törvény és külön törvények szerinti használatát, amennyiben az adott intézmény feltételei azt megengedik.

Az államnyelvtörvény 8. § (4) bek. is szabályozza a nyelvhasználatot az egészségügyi és szociális ellátás területén, amely szerint az egészségügyi és szociális intézményekben az ügyvitel nyelve az államnyelv. Ezekben az intézményekben a személyzet a betegekkel vagy ügyfelekkel rendszerint államnyelven érintkezik; ha olyan betegről vagy ügyfélről van szó, akinek anyanyelve az államnyelvtől eltérő nyelv, a beteggel vagy ügyféllel olyan nyelven is lehet kommunikálni, amelyet kölcsönösen megértenek. A személyzet tagjai nem kötelesek idegen nyelveket, sem valamely nemzeti kisebbség nyelvét ismerni. Ha az adott intézmény a 221/1999. sz. rendeletben szereplő községben működik, az adott nemzeti kisebbséghez tartozó beteg vagy ügyfél a személyzettel anyanyelvén kommunikálhat.

Az egészségügyi ellátásról, valamint az egészségügyi ellátással összefüggő szolgáltatásokról szóló 576/2004. sz. törvény 40.§ (6) bek. a) és b) pontjai szerinti művi meddővé tételt megelőző tájékoztatáson alapuló beleegyező nyilatkozat esetében az egészségügyi minisztérium jogszabályban rendelkezik arról, hogy a beleegyező nyilatkozat előtt milyen tájékoztatást kell nyújtani, valamint rendelkezik a nyilatkozat mintáiról államnyelven és a nemzeti kisebbségek nyelvén. A fentieknek megfelelően az egészségügyi minisztérium 2014. április 1-jei hatállyal kiadta a 56/2014. sz. rendeletét, amely meghatározza a művi meddővé tételt megelőző tájékoztatás részleteit, és az államnyelven és nemzeti kisebbségi nyelveken kiadott megelőző tájékoztatáson alapuló beleegyező nyilatkozat mintáit.

XX. cikk

A nyilvánosság nemzeti kisebbségi nyelvű tájékoztatása

A 184/1999. sz. törvény 5a. § részletesen szabályozza a nyilvánosság nemzeti kisebbségi nyelvű tájékoztatását a következő eszközök segítségével:

- **hangosbeszélő vagy egyéb műszaki berendezés:**

a 184/1999. sz. törvény 5a. § (1) bek. szerint a helyi hangosbeszélő vagy egyéb műszaki berendezés segítségével közzétett, a nyilvánosság tájékoztatására szánt közleményeket a 221/1999. sz. rendeletben szereplő községben az államnyelv mellett kisebbségi nyelven is közzé lehet tenni. Az államnyelvtörvény 5. § (4) bek. szerint az államnyelvű szöveg elhangzását követően a közlemények más nyelven is közzétehetők. Ez azt jelenti, hogy az ilyen közleményt először mindig államnyelven kell közzétenni, majd ezt követően lehet közzétenni nemzeti kisebbségi nyelven is;

- **fontos információk közzététele a hivatali hirdetőtáblán, a község weboldalán és időszak kiadványában:**

a 184/1999. sz. törvény 5a. § (2) bek. szerint a 221/1999. sz. rendeletben szereplő község az államnyelv mellett kisebbségi nyelven is közzéteszi a hivatali hirdetőtáblán, a község honlapján és időszak kiadványokban⁵³ szereplő, alább részletezett fontos információkat:

- a községi önkormányzati szervek összetételéről és jogköreiről szóló tájékoztatás;
- azon jogszabályok, utasítások, útmutatók, értelmező állásfoglalások, amelyek alapján a község eljár és döntést hoz, vagy amelyek a természetes személyeknek és jogi személyeknek a községgel szembeni jogait és kötelezettségeit szabályozzák;
- az információszerzési lehetőség helye, ideje és módja, továbbá az arról szóló tájékoztatás, hogy a természetes személyek és jogi személyek hol nyújthatnak be kérelmet, javaslatot, bejelentés, panaszt vagy más beadványt;

⁵³ az időszak kiadványokról és hírügynökségi tevékenységről szóló 167/2008. sz. törvény (sajtótörvény) 2. § (1) bek.

- d) annak az ügymenetnek a leírása, amelyet a községnek be kell tartania minden kérelem, javaslat és más beadvány intézése során, beleértve a vonatkozó betartandó határidőket;
- e) a közigazgatási eljárási illetékeket⁵⁴ tartalmazó illetéktáblázat, amely illetékeket a község az elvégzett hatósági cselekményekért és eljárásokért beszed, valamint a közérdekű adatok szolgáltatásával kapcsolatos költségtérítésre vonatkozó táblázat;
- f) a közpénzzel való gazdálkodásról, valamint a községi vagyonnal való gazdálkodásról szóló tájékoztatás.

- **a nyilvánosság számára készült nemzeti kisebbségi nyelvű alkalmi nyomdatermékek:**

a 184/1999. 5a. § (3) bek. szerint a nyilvánosság számára készült kulturális célú alkalmi nyomdatermékeket, képtári, múzeumi, könyvtári katalógusokat, mozik, színházak, koncertek és egyéb kulturális rendezvények programjait a 221/1999. sz. rendeletben szereplő községben ki lehet adni kisebbségi nyelven, az alapinformációkat azonban államnyelven is fel kell tüntetni. A rendelkezés szerinti az alapinformáció olyan rövid tájékoztatás, amely tartalmazza a rendezvény címét, idejét, helyét és tartalmát. Ezeket az információkat államnyelven is fel kell tüntetni, ugyanakkor nincs meghatározva, hogy az államnyelvű szöveg milyen terjedelmű legyen, és milyen legyen az államnyelvű és a nemzeti kisebbségi nyelvű szöveg betűmérete.

XXI. cikk

Információk terjesztése és befogadása nemzeti kisebbségi nyelven televíziós és rádiós műsorszórásban

A 184/1999. sz. törvény 5b. § szerint a nemzeti kisebbséghez tartozó szlovák állampolgárságú személyeknek joguk van a Szlovák Rádió és Televízió közvetítésével információkat terjeszteni és befogadni kisebbségi nyelven. A regionális és helyi televíziós vagy rádiós műsorszórás kisebbségi nyelveken külön törvényben meghatározott feltételek mellett valósul meg⁵⁵.

A Szlovák Rádió és Televízió fő feladatai a nemzeti kisebbségi nyelvű műsorszórás területén a Szlovák Rádióról és Televízióról szóló 532/2010. sz. törvény 5. § (1) bek. b) és g) pontjai szerint a következők:

- legalább négy rádiócsatorna üzemeltetése, amelyekből egy a Szlovák Köztársaság területén élő nemzeti kisebbségek és etnikai csoportok nyelvén készült, tartalmi és regionális szempontból kiegyensúlyozott műsorok terjesztésére szolgál; ha a Szlovák Rádió és Televízió több mint négy rádiócsatornát üzemeltet, legalább négynek országos lefedettséggel kell rendelkeznie, és ha csak négy rádiócsatornát üzemeltet, legalább háromnak országos lefedettségűnek kell lennie;
- az SZK területén élő nemzeti kisebbségek és etnikai csoportok nyelvén készült, tartalmi és regionális szempontból kiegyensúlyozott műsorok terjesztési időtartamának meg kell felelnie az SZK lakossága nemzetiségi és etnikai összetételének; a nemzeti kisebbségek és etnikai csoportok számára készülő műsorok gyártásának és terjesztésének biztosítására a Szlovák Rádió és Televízió a saját intézményén belül önálló szervezeti egységeket hoz létre.

⁵⁴ A közigazgatási illetékekről szóló 145/1995. sz. SZNT-törvény.

⁵⁵ Például a Szlovák Rádióról és Televízióról szóló 532/2010. sz. törvény, a digitális műsorszórásról és digitális átvitelrel nyújtott egyéb tartalomszolgáltatásokról szóló 220/2007. sz. törvény (digitális műsorszórásról szóló törvény)

XXII. cikk

A kisebbségi nyelvhasználat feltételeinek megteremtése

A 184/1999. sz. törvény 7. § (1) bek. szerint a közigazgatási szerv és alkalmazottai a hivatali érintkezésben kötelesek az államnyelvet használni, illetve e törvény és más törvények által meghatározott feltételek mellett a nemzeti kisebbségi nyelvet is használják. A közigazgatási szerv és alkalmazottai nem kötelesek ismerni a nemzeti kisebbségi nyelvet.

Ezzel összefüggésben meg kell jegyezni, hogy az állami szolgálatról szóló 55/2017. sz. törvény (a továbbiakban „állami szolgálatról szóló törvény“) 38. § (1) bek. e) pontja szerint az állami szolgálatba történő felvétel egyik feltétele az államnyelv ismerete. A hivatkozott törvény 38. § (2) bek. b) és c) pontjai szerint az állami szolgálatba történő felvétel további feltétele valamely idegen nyelv ismerete, ha ezt a szolgálati hivatal az állami szolgálat követelményeként előírja, illetve külön jogszabály vagy a szolgálati hivatal által megszabott, az állami szolgálat rendes ellátásához szükséges további követelmények teljesítése az állami tisztviselő munkaköri leírásának megfelelően. Az állami tisztviselők képzésével kapcsolatos 126/2017. sz. kormányrendelet 4. § (2) bek. szerint, amely a kompetenciafejlesztés egyes fajtáit sorolja fel, a nyelvi kompetenciafejlesztés a következő nyelvek szinten tartására és fejlesztésére irányul: a) államnyelv és b) idegen nyelv főként azon állami tisztviselők csoportja esetében, akik számára az idegen nyelv ismerete az állami tisztviselő munkaköri leírásából következik, vagy *a nemzeti kisebbségi nyelv azon állami tisztviselők csoportja esetében, akik az állami szolgálatot a 221/1999. sz. rendeletben szereplő községben látják el.*

A fenti szakasz (2) bek. szerint a közigazgatási szerv a 221/1999. sz. rendeletben szereplő községben köteles az e törvény és külön törvények szerinti kisebbségi nyelvhasználat feltételeit megteremteni. Ez a rendelkezés szorosan összefügg a törvény további rendelkezéseivel, különösen a 2. § (3) bek. harmadik mondatával, amely szerint a közigazgatási szerv megteremti az első mondat szerinti jogok érvényesítéséhez szükséges megfelelő feltételeket, miközben meghatározhat kisebbségi nyelvű ügyintézésre fenntartott időt.

A nemzeti kisebbségi nyelvet ismerő szakemberek alkalmazása nem az egyedüli módja annak, hogy biztosított legyen a nemzeti kisebbségi nyelv használata az érintett közigazgatási szervvel folytatott kommunikációban. Amennyiben a közigazgatási szervnek objektív okok miatt nincs lehetősége nemzeti kisebbségi nyelvet ismerő szakembert alkalmazni, a közigazgatási szerv más módon biztosítja a nemzeti kisebbségi nyelv használatának lehetőségét. A nemzeti kisebbségi nyelv ismerete az alkalmazott számára előnyt jelent. Részletesebben lásd a módszertani útmutató VIII. cikk 2. pontját.

A 184/1999. sz. törvény 1. § (2) bek. rendelkezéseivel összhangban nemzeti kisebbségi nyelven folyó kommunikáció esetében a közigazgatási szerv alkalmazottainak a nemzeti kisebbséghez tartozó szlovák állampolgárokkal folytatott kommunikáció során az adott nemzeti kisebbségi nyelv kodifikált vagy standard változatát kell használniuk⁵⁶. A nemzeti kisebbségi nyelvű szakterminológia használata során ajánlott a kisebbségi kormánybiztos weboldalán közzétett terminológiai szótárakból kiindulni⁵⁷.

⁵⁶ A kodifikált és standard nyelv fogalmának részletesebb kifejtését lásd e módszertani útmutató IV. cikk 4. és 5. pontjaiban.

⁵⁷ <http://www.narodnostnemensiny.gov.sk/odborne-terminologicke-slovníky-v-jazykoch-narodnostnych-mensin/>

XXIII. cikk

A nemzeti kisebbségi nyelv használata az önkormányzati rendőrség szolgálati érintkezésében

A 184/1999. sz. törvény 7. § (3) bek. szerint a 221/1999. sz. rendeletben szereplő községben az önkormányzati rendőrségnél szolgálati érintkezésben az államnyelv mellett a kisebbségi nyelvet is lehet használni, amennyiben a jelenlevők azzal egyetértenek. A szolgálati érintkezéssel kapcsolatban részletesebb tájékoztatást e módszertani útmutató V. cikk 25. pontja tartalmaz.

XXIV. cikk

A kisebbségi nyelvhasználat az SZK fegyveres erőivel, a fegyveres rendvédelmi testületekkel, más fegyveres testületekkel, a Tűzoltó- és Műszaki Mentő Szolgálattal, valamint az önkormányzati rendőrséggel folytatott kommunikáció során

A 184/1999. sz. törvény 7. § (4) bek. szerint ha az SZK fegyveres erőinek tagjai, a fegyveres rendvédelmi testületek és más fegyveres testületek tagjai és a Tűzoltó- és Műszaki Mentő Szolgálat, valamint az önkormányzati rendőrség tagjai ismerik a kisebbségi nyelvet, a 221/1999 sz. rendeletben szereplő községben a nemzeti kisebbséghez tartozó szlovák állampolgárságú személyekkel folytatott kommunikáció során használhatják a kisebbségi nyelvet. Az SZK fegyveres erőiről, a fegyveres rendvédelmi testületekről és más fegyveres testületekről, a Tűzoltó- és Műszaki Mentő Szolgálatról, valamint az önkormányzati rendőrségről részletesebb tájékoztatást a módszertani útmutató IV. cikk 25. pontja tartalmaz.

XXV. cikk

Az SZK Kormányhivatalának hatásköre a kisebbségi nyelvhasználat területén

A kormányhivatal hatáskörét⁵⁸ a kisebbségi nyelvhasználat területén a 184/1999. sz. törvény 7a. § szabályozza. Ennek (1) bek. szerint a kormányhivatal szakmai és módszertani segítséget nyújt a közigazgatási szervek, valamint a rendvédelmi és mentőszolgálati testületek szervezeti egységei számára e törvény végrehajtása során. A (2) bek. szerint a kormányhivatal kétéves időközönként jelentést terjeszt a Szlovák Köztársaság Kormánya elé a kisebbségi nyelvek használatának helyzetéről a Szlovák Köztársaság területén. A jelentéssel kapcsolatban, annak benyújtása előtt állást foglal a Kormány Emberi Jogi, Nemzeti Kisebbségi és Nemek Közötti Egyenlőségi Tanácsa.⁵⁹ A (3) bek. szerint a jelentés elkészítéséhez a kormányhivatal jogosult

⁵⁸ Az SZK Kormányhivatala Szervezeti és Működési Szabályzatának 5. cikk (2) bek. e) pont 4. alpontja szerint a nemzeti kisebbségi nyelvek használatáról szóló 184/1999. sz. törvény által előírt feladatok teljesítését a Szolgálati Hivatal főtitkára biztosítja.

Az SZK Kormányhivatala Szervezeti és Működési Szabályzatának 23. cikk (2) bek. e) pontja szerint a Szolgálati Hivatal Főtitkársága a nemzeti kisebbségi kormánybiztosi hivatallal együttműködve biztosítja különösen a kisebbségi nyelvhasználati törvény szerinti beadványok ügyintézését.

Az SZK Kormányhivatala Szervezeti és Működési Szabályzatának 23. cikk (2) bek. f) pontja szerint a Szolgálati Hivatal Főtitkársága a kisebbségi kormánybiztosi hivatallal együttműködve biztosítja különösen a szakmai és módszertani segítséget a közigazgatási szervek és a rendvédelmi és mentőszolgálati testületek szervezeti egységei számára a kisebbségi nyelvhasználatról szóló törvény végrehajtása során.

Az SZK Kormányhivatala Szervezeti és Működési Szabályzatának 23. cikk (2) bek. g) pontja szerint a Szolgálati Hivatal Főtitkársága a nemzeti kisebbségi kormánybiztosi hivatallal együttműködve biztosítja, hogy két évente jelentés készüljön a nemzeti kisebbségi nyelvek használatának helyzetéről a Szlovák Köztársaság területén, és a kormányhivatal vezetőjén keresztül gondoskodik annak kormány elé terjesztéséről.

⁵⁹ Az SZK Kormányának Emberi Jogi, Nemzeti Kisebbségi és Nemek Közötti Egyenlőségi Tanácsa a kormány és a központi közigazgatási szervek működésének rendjéről szóló 575/2001. sz. törvény szerint a szlovák kormány egyik állandó tanácsadó szerve.

a közigazgatási szervektől tájékoztatást és írásos háttéranyagokat kérni a hatáskörükbe tartozó területeken érvényesülő kisebbségi nyelvhasználatról. A 2012-re, a 2013–2014-es időszakra és a 2015–2016-os időszakra vonatkozó jelentések a nemzeti kisebbségi nyelvek használatáról a Szlovák Köztársaságban szlovák és angol nyelven a következő weboldalon érhetők el: <http://www.narodnostnemensiny.gov.sk/jazyky-narodnostnych-mensin/>.

XXVI. cikk **Közigazgatási szabálysértések**

A 184/1999. sz. törvény 7b. § (1) bek. szerint a nemzeti kisebbségi nyelvhasználat területén közigazgatási szabálysértést követ el az a közigazgatási szerv, amely a 221/1999 sz. rendeletben szereplő községben:

- a) nem teszi lehetővé nemzeti kisebbséghez tartozó szlovák állampolgárságú személy számára a kisebbség nyelven történő kommunikációt a szóbeli és írásbeli érintkezés során, vagy erről a lehetőségről őt nem tájékoztatja (2. § (3) bek.)⁶⁰;
- b) kérés ellenére nem ad ki nemzeti kisebbséghez tartozó szlovák állampolgárságú személynek határozatot és születési anyakönyvi kivonatot, házassági anyakönyvi kivonatot, halotti anyakönyvi kivonatot kisebbségi nyelven is (2. § (4) és (5) bek.)⁶¹;
- c) nem tünteti fel saját megnevezését székhelyének épületén kisebbségi nyelven is (2. § (6) bek.)⁶²;
- d) kérés ellenére nem bocsátja rendelkezésre a saját hatáskörében kiadott hivatalos űrlapot kisebbségi nyelven is (2. § (7) bek.)⁶³;
- e) saját hatáskörében saját területén nem biztosítja a község kisebbségi nyelvű megnevezését a 4. § (1) bekezdésében meghatározott esetekben⁶⁴;
- f) saját hatáskörében nem biztosítja a 4. § (6) bek. első mondata szerinti információk, feliratok és közlemények közlését⁶⁵;
- g) kérés ellenére nem biztosítja a jogszabályokról szóló tájékoztatást kisebbségi nyelven is (4. § (8) bek.)⁶⁶;
- h) nem nyújt tájékoztatást és írásos háttéranyagokat a kormányhivatalnak a 7a. § (3) bekezdése szerint⁶⁷.

A 184/1999. sz. törvény 7b. § (2) bek. szerint a kisebbségi nyelvhasználat területén közigazgatási szabálysértést követ el az a jogi személy vagy vállalkozó természetes személy, aki a 4. § (6) bekezdése szerinti feliratot vagy közleményt nem közli kisebbségi nyelven is, amennyiben a szlovák állampolgárok életét, egészségét, biztonságát vagy vagyonát fenyegető veszélyre figyelmeztető információt tartalmazó feliratról vagy közleményről van szó.

A hivatkozott paragrafus (3)–(5) bekezdései szerint az (1) és (2) bekezdések szerinti közigazgatási szabálysértések ügyében a kormányhivatal jár el, ugyanakkor ha a kormányhivatal olyan kötelelességzégést állapít meg, amely az (1) és (2) bekezdések szerinti közigazgatási szabálysértésnek minősül, és az írásbeli figyelmeztetésben meghatározott határidőn belül nem kerül sor a feltárt hiányosságok orvoslására, a kormányhivatal 50 eurótól 2500 euróig terjedő bírságot szabhat ki. A bírság kiszabására irányuló eljárásra a

⁶⁰ Részletesebben lásd e módszertani útmutató VIII. cikk 1-3. pontjait.

⁶¹ Részletesebben lásd e módszertani útmutató VIII. cikk 4. és 5. pontját.

⁶² Részletesebben lásd e módszertani útmutató XI. cikk 1. pontját.

⁶³ Részletesebben lásd e módszertani útmutató VIII. cikkét.

⁶⁴ Részletesebben lásd e módszertani útmutató XI. cikk 1. pontját.

⁶⁵ Részletesebben lásd e módszertani útmutató XII. cikkét.

⁶⁶ Részletesebben lásd e módszertani útmutató XV. cikkét.

⁶⁷ Részletesebben lásd e módszertani útmutató XXIII. cikkét.

közigazgatási eljárásról szóló jogszabály vonatkozik⁶⁸. A kormányhivatal a bírság kiszabásakor figyelembe veszi a közigazgatási szabálysértés súlyosságát, következményeit, az elkövetés körülményeit, a jogsértés időtartamát és ismétlődését. Bírságot attól a naptól számított egy évig lehet kiszabni, amikor a kormányhivatal a közigazgatási szabálysértésről tudomást szerzett, legkésőbb azonban az elkövetés napjától számított két évig. Az e törvény alapján kiszabott bírságok az állami költségvetés bevételeit képezik.

1. sz. melléklet - A közigazgatási szervek jegyzéke

2. sz. melléklet – Rövidítések jegyzéke

⁶⁸ A közigazgatási eljárásról szóló 71/1967. sz. törvény (közigazgatási rendtartás).